

Läget i länet

Uppföljning av den regionala
utvecklingsstrategin

2024

Version: 1

Örebroregionen – Sveriges hjärta

En attraktiv och pulserande region för alla

Övergripande mål

	Stark konkurrenskraft	Hög och jämlik livskvalitet	God resurseffektivitet
Effektmål	<ul style="list-style-type: none"> Förbättrad kompetensförsörjning Ökad kunskapsintensitet Ökad innovationskraft Ökad entreprenöriell aktivitet Ökad nationell attraktionskraft Ökad global konkurrenskraft Ökad tillväxt i näringslivet Ökad produktion inom areella näringar	<ul style="list-style-type: none"> Goda uppväxtvillkor Goda försörjningsmöjligheter Ökad grad av delaktighet och inflytande Attraktiv boende- och närmiljö God och jämlik hälso- och sjukvård God och jämlik folkhälsa	<ul style="list-style-type: none"> Minskad klimatpåverkan Giftfri miljö Ökad biologisk mångfald God vattenförsörjning Mer bioekonomi och cirkulära flöden Ökad andel förnybar energi

Prioriterade områden

Näringsliv och entreprenörskap	Stark konkurrenskraft	Hög och jämlik livskvalitet	God resurseffektivitet
Innovationskraft och specialisering	Stark konkurrenskraft	Hög och jämlik livskvalitet	God resurseffektivitet
Kunskapslyft och utbildning	Stark konkurrenskraft	Hög och jämlik livskvalitet	God resurseffektivitet
Kompetensförsörjning och matchning	Stark konkurrenskraft	Hög och jämlik livskvalitet	God resurseffektivitet
Social sammanhållning och demokrati	Stark konkurrenskraft	Hög och jämlik livskvalitet	God resurseffektivitet
Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård	Stark konkurrenskraft	Hög och jämlik livskvalitet	God resurseffektivitet
Klimat, miljö och energi	Stark konkurrenskraft	Hög och jämlik livskvalitet	God resurseffektivitet
Bostadsförsörjning och attraktiva miljöer	Stark konkurrenskraft	Hög och jämlik livskvalitet	God resurseffektivitet
Transporter och infrastruktur	Stark konkurrenskraft	Hög och jämlik livskvalitet	God resurseffektivitet
Upplevelser och evenemang	Stark konkurrenskraft	Hög och jämlik livskvalitet	God resurseffektivitet

Figur 1: Översiktsbild – kopplingen mellan vision, övergripande mål, effektmål och prioriterade områden.

Innehåll

Förord.....	4
Sammanfattning	5
1. Inledning.....	6
1.1 Hur har vi arbetat med årets uppföljning?	6
2. Områden där Örebro län har särskilda utmaningar	8
2.1 Inkludering.....	8
2.2 Barn och unga	9
2.3 Grön omställning	10
2.4 Kompetensförsörjning	12
3. Omvärld – trender och händelser.....	14
3.1 Omvärldstrender.....	14
3.2 På gång på EU nivå	16
3.3 På gång på nationell nivå	17
4. Omställning till mer integrerade arbetssätt	18
5. Regional finansiering för hållbar utveckling	19
6. Slutsats	21
7. Bilagor	22
Bilaga 1: Uppföljning av RUS-indikatorer	22
Bilaga 2: Lista över pågående projekt	61

Förord

Varje år följer vi upp den regionala utvecklingsstrategin (RUS). Uppföljningen fokuserar på att beskriva nuläget, framsteg och utmaningar samt föreslår åtgärder för att nå målen i RUS. Rapporten belyser särskilda utmaningsområden där vi behöver kraftsamla tillsammans för att skapa ett mer hållbart och inkluderande samhälle. De föreslagna åtgärderna i denna rapport är steg på vägen mot en hållbar utveckling i vårt län.

Målgruppen är alla som är involverade, engagerade eller intresserade av länets utveckling. Rapporten är framtagen av RUS-teamet. Ledningsgrupp och utvecklingsledare på Regional utveckling har bidragit med underlag och inspel. Rapporten har inte behandlats politiskt.

Örebro län vill vara en attraktiv plats för invånare, företag och besökare. I RUS säger vi "vi", eftersom ingen kan klara dessa förändringar ensam. Partnerskapet för regional utveckling har ett särskilt ansvar för att genomföra strategin, men det är många fler som bidrar till våra gemensamma mål. Tillsammans kan vi skapa den kraft som behövs för att förändra och förbättra vårt samhälle.

Petter Arneback Hjulström
regional utvecklingsdirektör

Sammanfattning

Region Örebro län följer årligen utvecklingen i länet i relation till övergripande mål och effektmål samt nuläget i RUS:ens tio prioriterade områden.

Uppföljningen har identifierat fyra områden där det finns stora gap mellan nuläge och önskvärt läge där vi behöver göra flera stora förflyttningar, det vill säga där vi behöver kraftsamla tillsammans i länet.

Områden där Örebro län har stora utmaningar:

- inkludering
- barn och unga
- grön omställning
- kompetensförsörjning.

För att möta utmaningar inom dessa områden föreslår RUS-uppföljningen följande åtgärder för att nå målen i RUS:

- riv hinder för utsatta grupper för att minska utanförskapet på arbetsmarknaden
- stärk lokalt agerande och gemensamt lärande mellan olika samhällsaktörer för att barn och unga ska få bra förutsättningar att leva ett gott liv
- utveckla innovationer för en grön omställning
- öka implementeringen av kända lösningar för en snabbare grön omställning
- utveckla stödstrukturer för strategiskt arbete med kompetensförsörjning.

1. Inledning

Sveriges hjärta – en attraktiv och pulserande region för alla är både namnet på Örebro läns regionala utvecklingsstrategi 2022–2030 (RUS) och Örebro läns vision. De som varit med och tagit fram RUS och som tillsammans ska genomföra den är Partnerskapet för regional utveckling som består av: länets kommuner, Handelskammaren Mälardalen, Länsstyrelsen, Region Örebro län, RF-SISU, Örebro läns bildningsförbund och Örebro universitet.

RUS hanterar gemensamma långsiktiga utmaningar där samverkan krävs. Syftet är att skapa bästa möjliga framtid för oss som bor och verkar i vårt län.

Den regionala utvecklingsstrategin ingår som en länk i en kedja av styr- och policydokument i flera nivåer, från de globala hållbarhetsmålen och Agenda 2030 till policydokument och verksamhetsplaner på lokal nivå.

RUS utgår från de tre övergripande målen: Stark konkurrenskraft, Hög och jämlik livskvalitet och God resurseffektivitet som omfattar de tre hållbarhetsdimensionerna (den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga). Genomförandet av RUS sker inom tio prioriterade områden¹.

RUS är Örebro läns bidrag till Agenda 2030. Agenda 2030-målen är beroende av varandra och odelbara. Det innebär att det inte går att jobba med ett mål i taget och att alla tre dimensioner av hållbar utveckling hela tiden måste samverka. Detta gäller även för RUS.

Uppföljningen av RUS är en del av genomförandet och ska ligga till grund för hur vi ska agera. Syftet med uppföljningen är att beskriva läget i länet och ge vägledning om vad vi behöver kraftsamla extra kring.

Detta dokument fokuserar på och avgränsar sig till att beskriva nuläget, framsteg och utmaningar kopplat till de områden där länet har utmaningar och föreslår åtgärder för att nå målen i RUS.

1.1 Hur har vi arbetat med årets uppföljning?

Årets uppföljning beskriver hur det går för det geografiska området Örebro län. Uppföljningen har skett genom en noggrann process som kombinerar både kvalitativ uppföljning och kvantitativ analys. Detta har kompletterats med en analys om hur omvärldens trender och händelser påverkar möjligheterna för det regionala utvecklingsarbetet.

Vi har analyserat RUS-indikatorer² och annan relevant tillgänglig statistik samt samlat in resultat och utmaningar från de tio prioriterade områdena i RUS. I seminarier har vi analyserat utvecklingsarbetet tillsammans med medarbetare och chefer från Region Örebro län samt tjänstepersoner från organisationer i Partnerskapet för regional utveckling.

---

¹ RUS:ens tio prioriterade områden:

Näringsliv och entreprenörskap, Innovationskraft och specialisering, Kunskapslyft och utbildning, Kompetensförsörjning och matchning, Social sammanhållning och demokrati, Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård, Klimat, miljö och energi, Bostadsförsörjning och attraktiva miljöer, Transporter och infrastruktur, Upplevelser och evenemang

² Se bilaga 1 i avsnitt 7 för utvecklingen av enskilda RUS-indikatorer.

I dialoger med organisationerna i Partnerskapet för regional utveckling har vi samtalat om de tre särskilda utmaningsområdena (inkludering, barn och unga, grön omställning) som framkom i förra årets uppföljning. I dialogerna framkom att även kompetensförsörjning är en stor utmaning i länet.

De särskilda utmaningsområdena som har identifierats i tidigare RUS-uppföljningar finns fortfarande kvar. Årets uppföljning lyfter också behovet av att fokusera på kompetensförsörjning som ett ytterligare utmaningsområde.

I kapitel 2 följer en genomgång av de fyra områdena.

2. Områden där Örebro län har särskilda utmaningar

Uppföljning av RUS:ens indikatorer visar att de flesta går åt fel håll eller har en för svagt positiv utveckling för att nå målen till 2030. Den dystra utvecklingen har förstärkts av rådande lågkonjunktur och det svaga ekonomiska läget. Uppföljning av de tio prioriterade områdena i RUS visar på både framsteg och utmaningar. Utmaningarna är komplexa, berör varandra och även de prioriterade områdena i RUS. För en ökad helhetssyn på utmaningarna presenteras de nedan i fyra utmaningsområden inom vilka vi behöver kraftsamla tillsammans i länet.

Det här kapitlet beskriver nuläge, framsteg och utmaningar inom dessa områden och baseras både på det insamlade kvantitativa och kvalitativa materialet.

2.1 Inkludering

2.1.1 Nuläget i relation till det önskvärda läget

Alla människor ska känna tillit, trygghet och tillhörighet. De ska kunna påverka sin livsmiljö, forma sina liv och bidra till samhället. I Örebro län finns dock stora socioekonomiska skillnader mellan olika grupper och områden som leder till ojämlika livsvillkor. Utrikesfödda har lägre sysselsättningsgrad och det finns ett stort antal unga vuxna i länet som varken arbetar eller studerar.

Vi ser en positiv utveckling där länets invånare får högre utbildningsnivå, inkomstnivå och sysselsättningsgrad. Trots det fortsätter de oroande klyftorna att växa. Ojämligheten ökar när det gäller livsvillkor, en trend som har pågått under flera år och som syns både mellan olika kommuner och inom dem. Personer med sämre livsvillkor, såsom lägre utbildningsnivå, sämre ekonomi och arbetslöshet, lider av sämre hälsa och livsförutsättningar. Skillnaderna i hälsa mellan könen har ökat i alla åldersgrupper samtidigt som antalet barn och unga som känner låg tillit till vuxna och samhället ökar. Dessa grupper känner sig alltmer utanför och har svårt att känna sig delaktiga i samhället. Den ökande känslan av osäkerhet i samhället förvärras av de senaste kriserna³ och dess följder, vilket särskilt drabbar dem som redan befinner sig i utsatta grupper.

2.1.2 Framsteg och utmaningar i det regionala utvecklingsarbetet

Vi jobbar mer förebyggande och främjande. Det finns ett ökat fokus på förebyggande och främjande åtgärder för att möta framtida hälso- och välfärdsutmaningar, en förflyttning som gett konkreta insatser. Inom områden som nära vård och psykisk hälsa betonas särskilt betydelsen av hälsofrämjande och förebyggande åtgärder. Tilliten mellan olika aktörer har ökat i takt med fördjupat samarbete.

Fler är med i samverkan kring barn och unga. Samverkan för att stödja utsatta gruppers övergång från studier till arbete har ökat och involverar nu fler aktörer. Förutsättningarna för unga att göra utbildnings- och yrkesval har förbättrats som en följd av ökad insikt och samverkan om behovet av tidiga och skräddarsydda insatser för att stödja utsatta grupper. På sikt kommer detta att förbättra ungas livsvillkor. Inom området social sammanhållning och demokrati ser vi att organisationer inom Partnerskapet för sociala innovationer har stärkt sitt samarbete.

---

³ bland annat pandemi, kriget i Ukraina och lågkonjunktur

Det nybildade nätverket för civilsamhällesfrågor har förstärkt samarbetet mellan länets kommuner och regionen. En aktuell fråga är förändringar av statsbidragen till studieförbunden. Den regionalt finansierade kulturen ska verka fritt och vara en dynamisk och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Exempel på satsningar av detta slag är läsfrämjande och språkutvecklande insatser, professionell kultur i länets skolor genom Kulturkraft och utökad samverkan för att kulturskolan ska nå barn med sämre socioekonomiska livsvillkor.

Kulturella satsningar, som dans och samarbeten med kulturskolor i utsatta områden, skapar ett attraktivt och hållbart län samtidigt som det främjar social sammanhållning och demokrati. Dessa satsningar har även gynnat landsbygden, vilket ger invånarna utanför tätorterna bättre tillgång till kulturella aktiviteter.

Fler reser återigen med kollektivtrafiken och återhämtningen efter pandemin går snabbare än förväntat. Vi ser en kraftig resandeökning i de färdigställda delarna av Citylinjen i Örebro kommun och i expressbusstråken i regiontrafiken. Ytterligare sträckor av Citylinjen färdigställdes under december 2023 och en avsiktsförklaring om fortsatt utbyggnad har undertecknats mellan Region Örebro län och Örebro kommun. Linjens ändpunkter ligger i socioekonomiskt utsatta områden och ökar de boendes tillgänglighet till arbetsmarknad, skolor och studier.

Beskrivningar av utvecklingen i länet inom detta område påverkar även utvecklingen i området Barn och unga i nästa rubrik.

2.2 Barn och unga

2.2.1 Nuläget i relation till det önskvärda läget

Alla barn och unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Alla ska klara sin skolgång. Trots att andel barn i ekonomiskt utsatta familjer⁴ i Örebro län sjönk år 2022 jämfört med året innan är andelen mycket högre jämfört med riket. Det finns även utmaningar kopplat till barn och ungas psykiska hälsa och framtidstro samt med måluppfyllelsen i skolan.

Örebro län har länge haft en låg måluppfyllelse i grund- och gymnasieskolan i nationella jämförelser och färre ungdomar än i riket når behörighet till gymnasieskolan. Vid sidan av undervisning i skolan har fritid, uppväxtvillkor, segregation och föräldrarnas socioekonomiska situation stor betydelse för utveckling av kunskaper och kompetenser. Psykisk hälsa är en viktig faktor för möjligheten att klara av skolan. Flickor uppger i lägre grad än pojkar att de mår bra. Fler barn än tidigare lever i ekonomiskt utsatta hushåll.

2.2.2 Framsteg och utmaningar i det regionala utvecklingsarbetet

Barn och ungas måluppfyllelse i skolan har nu blivit en fråga som involverar många aktörer. Många insatser görs av olika aktörer men det saknas ett samlat grepp som kan förbättra samarbetet, koppla ihop aktörer, utforska nya arbetsmetoder och främja ett gemensamt lärande. Just nu förbereds ett långsiktigt arbete i form av en kraftsamling som ska facilitera, stödja och koppla samman olika verksamheters arbete för att förbättra villkoren för barn och unga. Den ska vara en plattform där olika grupper som jobbar inom det offentliga, privata och civila kan samarbeta för att driva utvecklingen

---

⁴ När ett hushålls årliga inkomst är lägre än 60 procent av medianvärdet för alla hushåll i Sverige räknas det som låg ekonomisk standard. Att leva med låg ekonomisk standard är inte detsamma som att vara fattig, utan kan snarare indikera om någon är i riskzonen för fattigdom. Källa: SCB

framåt. Genom den får vi mer effektfulla arbetssätt i befintlig verksamhet, en ökad innovationskraft i länet samt en ökad kompetens för att arbeta med komplexa utmaningar.

Färsk statistik om väntetider från hälso- och sjukvården i Sverige visar fler antal barn och längre väntetider till första besöket hos Barn- och ungdomspsykiatrisk öppenvård (BUP). Över hälften av barnen som söker sig till BUP får vänta längre än vårdgarantin på 30 dagar på sitt första besök. Detta har ökat trendmässigt och kraftigt de senaste tio åren och 2023⁵ var andelen där BUP inte klarade vårdgarantin den högsta under dessa tio år. Socialtjänsten i länets kommuner beskriver en ökning av antalet placerade barn på institution eller i familjehem med skenande kostnader som följd.

Arbetet inom TABB (Tillsammans för alla barns bästa) har bidragit till nya arbetssätt och ökad samverkan för barnets bästa mellan olika aktörer, där ansvaret delas över organisatoriska och budgetmässiga gränser. Deltagarnas insikter och kompetenshöjning samt projektets verktyg förväntas leda till mer effektiv samverkan och ett fördjupat lärande för att bättre möta barnets behov.

Ung Företagsamhet har utökat sin verksamhet inom både grundskolan och gymnasiet i länet, vilket ger fler barn och unga än någonsin tidigare möjligheten att utbildas inom entreprenöriella förmågor och att lära sig driva företag. Denna satsning fokuserar specifikt på barn och unga och bidrar till ökat självförtroende och en övertygelse om att de kan forma sin framtid. Elever som deltar i Ung Företagsamhets projekt har lyckats bättre i skolan. Alla UF-företag jobbar med hållbarhet utifrån alla tre dimensionerna.

2.3 Grön omställning

2.3.1 Nuläget i relation till det önskvärda läget

Örebro län ska ha en konkurrenskraftig, cirkulär samt klimat- och miljömässigt hållbar ekonomi. Utsläppen av växthusgaser minskar men för långsamt. Elektrifieringen behöver öka samtidigt som länets hållbara kraftförsörjning behöver säkras. Företagens konkurrenskraft avgörs alltmer av deras förmåga till omställning genom införande av ny teknik och nya arbetssätt.

Effekterna av klimatförändringarna har accelererat de senaste åren. Dessa är globala problem, men åtgärderna behöver genomföras även nationellt, regionalt och lokalt. Det regionala näringslivet spelar här en viktig roll. Åtta av tio företag anser att grön omställning är en viktig förutsättning för att vara konkurrenskraftig och långsiktigt lönsam. Cirkulära affärsmodeller, innovationer och teknikutveckling är delar av lösningen, men främst fokuserar bolagen just nu på energieffektivisering, solenergi, och elektrifiering – särskilt inom transportnäringen. Ökade krav från EU på hållbarhetsredovisning driver företagen att skaffa relevant kunskap om hållbara vägar framåt. Men lagar och regler framstår ibland också som hinder för grön omställning och därför är behovet stort att utforma regler och myndighetsprocesser för att underlätta för företag och minimera negativa effekter. Den gröna omställningen i näringslivet ställer också nya krav på länets kompetensförsörjning.

2.3.2 Framsteg och utmaningar i det regionala utvecklingsarbetet

Örebro län fokuserar på grön omställning genom en rad olika initiativ för att öka

---

⁵ I 18 av 21 regioner väntade mer än 6 av 10 barn på en behandling inom BUP längre än vårdgarantin på 30 dagar under 2023. Andelen barn i kön till behandling inom BUP som väntade längre än vårdgarantin på 30 dagar under 2023 i Örebro var 64%.

innovation, stärka konkurrenskraften bland länets företag och minska utsläppen. 2023 relevansprövades länets innovationsstrategi. Vi fortsätter att arbeta med de två områdena Autonoma, digitaliserade och intelligenta produktionssystem samt Livsmedel i skärningen mellan hållbarhet, hälsa, miljö och måltid. Där sker samverkan genom Örebro universitets plattformar AI Impact Lab och Mat och hälsa. Ett annat område där länet förstärkt sin position är Informations- och kommunikationsteknik (ICT).

Region Örebro Innovation AB (RÖIAB) har etablerats för att stärka innovationsstöds-systemet och bidrar till nationella och internationella samarbeten inom innovation. Under året har Region Örebro län gått med i pilotprojektet för Partnerskap för regional innovation (PRI). Vi är även ett av fem län i Vinnovas projekt METRIC som mäter regioners innovationskapacitet. Industriella aktörer som IUC Industrihubb och Regenergy Frövi stärker den industriella och urbana symbiosen och Agro Örebro främjar konkurrenskraft inom lantbruks- och livsmedelssektorn. Örebro universitet driver forskning inom energieffektivitet, växtbaserade proteiner och AI-lösningar i nära samverkan med regionens näringsliv.

Transportsektorn har fått försämrade förutsättningar att nå utsläppsmålen när reduktionsplikten sänkts, stöd till laddinfrastruktur minskat och skattebefrielse för biogas har underkänts av EU-domstolen vilken är under utredning och nytt beslut förväntas tas under 2024. Ökade driftskostnader och besparingskrav gör att kollektivtrafikens utbud minskar. Under 2023 meddelade Trafikverket att elvägpiloten Hallsberg-Örebro är försenad med 1,5–2 år. Detta försenar utveckling mot mer elektrifierade transporter. Positivt är att allt fler aktörer ställer sig bakom projektet Oslo-Sthlm 2.55.

Cykel som transportslag prioriteras mer, både från nationella aktörer och regionalt i länsplanen för transportinfrastruktur samt den nya regionala cykelplanen. På sikt väntas det bidra till förbättrad folkhälsa och minskade utsläpp. Projektet Fossilfritt 2030 rena resan har genomfört lyckade kampanjer och aktiviteter för att öka andelen resor som sker med kollektivtrafik och cykel samt insatser för att visa på nya möjligheter och kombinerade resesätt. Fler reser med kollektivtrafiken. Ökningen är stor i de färdigställda delarna av Citylinjen i Örebro kommun och i expressbusstråken. Trots det har resandet ännu inte nått samma nivåer som före pandemin. Att Region Örebro län har minskat produktionen, främst på landsbygdslinjer, kan vara en förklaring.

För att skapa förutsättningar för obemannade luftfarkoster (drönare) i transportsystemet planlägger vi det undre luftrummet tillsammans med länets kommuner, universitet och Örebro airport.

Ökade investeringskostnader för infrastruktur leder till att färre åtgärder kan genomföras. Det riskerar att påverka bygg- och anläggningssektorn, bostadsförsörjningen och infrastrukturutvecklingen under lång tid.

Höga energipriser, rädsla för energibrist samt ett osäkert säkerhetsläge i omvärlden har gett en högre medvetenhet kring energifrågan. Vi har i dag ett energisystem under omvandling med mer väderberoende elproduktion och en ökande energianvändning vilket på sikt kommer att ge stora utmaningar för elsystemet i vårt län och hela östra Mellansverige. I Örebro läns energi- och klimatråd har ett antal företag och kommuner engagerat sig i att arbeta med kommunal energiplanering, och dialog med energibolag har inletts i syfte att tillsammans undanröja hinder och skapa goda möjligheter för nätutveckling i Örebro län.

Utsläpp från resor ökar och det krävs både en omställning till fossilfria bränslen och förändrade resvanor för att nå miljömålen.

Samverkan i ERUF⁶-programmet har stärkt länets innovationsmiljöer och förbättrat förutsättningarna för grön omställning till exempel genom projekt för förnybara drivmedel, cirkulär ekonomi och hållbart byggande.

Digital infrastruktur är avgörande för innovation och platsutveckling, och regionen leder arbete för att förbättra den digitala synligheten för besöksmål. Företagen har även fått bättre förutsättningar för att jobba med en hållbar turism, vilket ökar tillgängligheten till och utbudet av natur-, kultur- och måltidsupplevelser.

Beskrivningar av utvecklingen i länet under detta område påverkar även utvecklingen i området Kompetensförsörjning i nästa rubrik.

2.4 Kompetensförsörjning

2.4.1 Nuläget i relation till det önskvärda läget

Örebro län ska ha en väl fungerande kompetensförsörjning och kompetensutveckling som ökar möjligheterna att på ett effektivt sätt möta våra samhällsutmaningar och omställningar i näringslivet och på arbetsmarknaden. I länet råder ett allt större underskott på personer i arbetsför ålder och brist på kompetens, vilket leder till att såväl offentliga som privata arbetsgivare får allt svårare att klara arbetskrafts- och kompetensförsörjningen. Samtidigt finns ett större antal individer⁷ med svag anknytning till arbetsmarknaden.

Kompetensförsörjningen är en av de största samhällsutmaningarna. Det är en komplex fråga och många insatser och samverkan krävs över tid för att hantera utmaningarna. Omställningshastigheten och de ökade kompetensbehoven från många branscher har de senaste åren inneburit att de engagerat sig ner och vill bidra. Kompetensbrist utmanar tillväxt och konkurrenskraft i näringsliv och offentlig sektor i hela länet. Utmaningarna ser olika ut i olika delar av länet och skiljer sig även åt när det gäller städer och landsbygder. Andelen äldre i länets befolkning ökar i relation till andelen i arbetsför ålder. Demografiska utmaningar innebär att färre behöver försörja fler vilket skapar utmaningar för framtidens kompetensförsörjning. Många arbetsgivare upplever svårigheter att rekrytera rätt kompetens.

Arbetsmarknaden har det senaste året påverkats både av lågkonjunktur och inflation, både inom privat och offentlig sektor. Vi ser en lägre efterfrågan på arbetskraft och varslen har ökat. Efterfrågan minskar inom flera branscher till exempel byggbranschen, handel och restaurangsektorn. Den strukturella arbetslösheten⁸ ökar. Framtiden för kompetensförsörjningen ser utmanande ut med demografiska och tekniska förändringar, vilket kräver fortsatt samarbete för att möta dessa utmaningar.

De senaste årens omvärldshändelser, inflation och ökad acceptans till distansarbete har lett till minskad rörlighet på bostadsmarknaden. En minskad rörlighet på bostadsmarknaden kan leda till svårigheter att rekrytera rätt kompetens, svårigheter att hitta sin första bostad samt trångboddhet för familjer i behov av större bostad.

---

⁶ Region Örebro län är en del av det storregionala samarbetet kring innovation, konkurrenskraft och grön omställning i Östra Mellansverige i det gemensamma programmet för den europeiska regionalfonderna. Programmet bygger på åtta utmaningsområden: en smart industri, morgondagens energilösningar, hållbar livsmedelsförsörjning, life science/välfärd och e-hälsa, klimatpositiv bebyggelse, fossilfria transporter, smarta samhällstekniska system och en cirkulär och giftfri ekonomi. Läs mer om detta: [Östra Mellansverige - Tillväxtverket \(tillvaxtverket.se\)](https://www.tillvaxtverket.se/ostra-mellansverige)

⁷ Antalet utgörs av individer som har högst förgymnasial utbildning, är födda utanför Europa, har funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och/eller är äldre, 55–64 år.

⁸ Strukturell arbetslöshet är arbetslöshet som uppstått genom att strukturomvandlingen på arbetsmarknaden medfört att de arbetslösa inte har kvalifikationer för de lediga jobb som finns.

Möjligheter och intresse att pendla är begränsade. Många vuxna behöver växla yrke vilket kräver tillgång till ett livslångt lärande. Det innebär att tillgången på att utbilda sig på distans med stöd från till exempel lärcentra kan komma att öka. Möjligheten till distansarbete och tillgång till bredband är också viktigt för att stärka landsbygdens förutsättningar.

2.4.2 Framsteg och utmaningar i det regionala utvecklingsarbetet

Arbetet med att säkerställa tillgången på rätt kompetens har intensifierats under året, särskilt inom den offentliga sektorn och det privata näringslivet. Branscher, arbetsgivare och andra aktörer är mer medvetna om utmaningarna inom kompetensförsörjning och inser att nya arbetssätt krävs. Under de senaste åren har reformen planering och dimensionering beslutas av regeringen. Den ställer krav på att skolhuvudmännen ska väga in arbetsmarknadens behov när de planerar och erbjuder utbildning i gymnasieskolan och på Komvux. Lagändringarna ska tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas 2025. Reformen pekar också på vikten av ökad samverkan, något alla behöver ta ett gemensamt ansvar för.

Region Örebro län och länets kommuner har gjort gemensamma kompetensinventeringar för att få en samlad bild av kompetensbehovet i länet och underlätta matchningen av utbud och efterfrågan på arbetskraft. Samverkan mellan utbildningsanordnare och näringslivet har också stärkts, något som gett ökat antal praktikplatser och lärlingsplatser. Detta möjliggör för studenter att få relevant arbetslivserfarenhet och för företagen att forma sin framtida arbetskraft.

Ett exempel på att säkra framtidens kompetensförsörjning är arbetet för att stärka intresset och kunskapen inom STEM-ämnena (science, technology, engineering, and mathematics). Örebro län förbereder en satsningsom följer regeringens arbete med den nationella STEM-strategin.

Samverkan för att stödja utsatta gruppers övergång från studier till arbete har ökat och involverar fler aktörer. Samtidigt har förståelsen för behovet av ett livslångt lärande ökat, vilket resulterat i ökad tillgänglighet av kompetensutveckling och kurser. Detta stärker kompetensförsörjningen, stärker företagets konkurrenskraft och kvaliteten i välfärdstjänsterna. Arbetsgivare har också ökat sin insikt om sitt eget ansvar för kompetensförsörjningen, till exempel genom att göra kompetensinventeringar. Branscher, arbetsgivare och aktörer är mer medvetna om utmaningarna inom kompetensförsörjning och inser att nya arbetssätt krävs. IUC Industrihubb, ALMI och Teknikcollege har tydligare formerat sig inom kompetensförsörjning. Örebro län har arbetat med att skapa attraktiva miljöer som inkluderar byggande, tillgänglighet, service och kulturutbud. Detta förbättrar möjligheterna att både behålla och attrahera ny kompetens till länet.

Region Örebro län har ett uppdrag av regeringen att fastställa mål och prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet och tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt. Insatser för en väl fungerande kompetensförsörjning behövs på såväl nationell som regional och lokal nivå utifrån respektive aktörs ansvar och uppgifter.

I kapitel 3 följer en genomgång av omvärldshändelser och trender.

3. Omvärld – trender och händelser

Förändringar och trender i omvärlden påverkar förutsättningarna för Örebro län. Större omvärldstryck på regionerna är tydligt med förändrade värdekedjor och ett oroligt säkerhetspolitiskt läge.

Den rådande lågkonjunkturen saktar ner tillväxtviljan, minskar investeringstakten och framtidstron samt skapar ökad fattigdom. Ökad inflation och en försämrad ekonomisk situation påverkar livsvillkoren på ett betydande sätt. Ur ett beredskapsperspektiv har det blivit allt viktigare för samhället att kunna hantera kriser och extraordinära händelser för att säkra invånarnas hälsa, trygghet och säkerhet. Arbetet med att bekämpa gängkriminalitet och dess konsekvenser har tvingat samhället att göra svåra prioriteringar när det gäller att omfördela tillgängliga resurser. Det får konsekvenser för utvecklingen på andra områden. Sammantaget hämmar den ekonomiska osäkerheten alla fyra områden där Örebro län har utmaningar. Inflation och ökade kostnader för investeringar påverkar transportinfrastruktur och bostadsmarknaden. Minskad tillgång på material och komponenter inom bostadsbyggandet och osäkerheten kring ränteläget och kostnadsutvecklingen har skapat återhållsamhet när det gäller risktagande, både bland privatpersoner och också näringslivet.

3.1 Omvärldstrender

De megatrender som nämns i RUS återkommer i andra trend- och omvärldsanalyser, och inkluderar fem spänningsfält på global, regional och lokal nivå:

- demografi,
- globalisering,
- grön omställning,
- värderingar och
- teknikutveckling.

Dessa megatrender innebär stora och långvariga förändringar med djupgående inverkan på samhället, inklusive näringsliv, politik, kultur, ekonomi och enskildas liv.

Befolkningstillväxten minskar och leder till en åldrande befolkning samt geopolitiska spänningar som påverkar ekonomi, arbetsmarknad och samhällsstrukturer, potentiellt kan det leda till i social oro och konflikter. Geopolitisk rivalitet och EU:s roll i dessa konflikter är centrala frågor. Handelsutbytet begränsas och kan påverka lokal och regional varuförsörjning. Klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald kräver internationellt samarbete och kraftfulla åtgärder. Teknologiska förändringar, inklusive framväxten av artificiell intelligens och automatisering, förändrar landskapet på arbetsmarknaden och skapar både möjligheter och utmaningar för den regionala utvecklingen. Svenska värderingar såsom självförverkligande och jämställdhet står i kontrast till ökad polarisering kring identitetsfrågor som kan påverka samhällsutvecklingen. Den snabba tekniska utvecklingen, inklusive AI, ger möjligheter att lösa samhällsutmaningar men kräver också medveten hantering av risker.

I rapporten ”Vägval för framtiden 5”⁹ beskriver SKR tio trender som påverkar det regionala uppdraget. Här sammanfattar vi dem kort.

Demokratin utmanas - En central utmaning är den ökande komplexiteten i demokratin, där sjunkande valdeltagande och ökande socioekonomiska klyftor sätter

---

⁹ [Vägval för framtiden 5 – En spaning mot år 2035 \(skr.se\)](#)

press på den öppna dialogen och underminerar förtroendet för det demokratiska systemet. Denna trend förväntas inte bara fortsätta utan också intensifieras, vilket kräver strategiska åtgärder för att återupprätta och stärka demokratis fundament.

Samhällskontrakt under omförhandling – Balans mellan nationella värden och lokalt självstyre håller på att förändras. Diskussionen om decentraliserad styrning och ökad individualisering av välfärdstjänster understryker betydelsen av partnerskap och samarbete på alla nivåer för att bygga ett hållbart samhälle.

"Tyckonomin" breder ut sig – "Tyckonomin" och ökad vikt vid individuella åsikter framför vetenskaplig evidens utgör en annan trend som kan påverka den regionala utvecklingen. Denna förskjutning kan leda till ökad osäkerhet och minskat förtroende för samhällsinstitutioner, vilket kräver strategier för att hantera polarisering och desinformation.

Fler vägar till kunskap – Förändringar i utbildningssystemet och arbetslivet, inklusive ökad betoning på livslångt lärande och behovet av att anpassa utbildning till arbetsmarknadens behov, kommer att påverka den regionala ekonomin och arbetsmarknaden. Detta kräver flexibilitet och innovation för att möta framtidens utmaningar.

Demografiska utvecklingen utmanar – Demografiska förändringar, såsom åldrande befolkning och minskande arbetskraft, kommer att påverka tillgången på arbetskraft och behoven inom välfärden, särskilt i mindre och medelstora kommuner. Det krävs nya strategier för att möta dessa utmaningar och förbättra livskvaliteten för äldre.

AI förändrar arbetslivet – Teknologiska framsteg, särskilt inom områden som artificiell intelligens och autonoma system, kommer att förändra arbetslivet och samhället i stort. Detta kräver en omvärdering av människans roll i arbetslivet och hanteringen av potentiella risker och fördelar med dessa teknologier.

Autonoma system med eller utan människa – Autonoma system, präglade av avancerad teknologi som AI och maskininlärning, väcker både fascination och oro. Integrationen mellan människa och maskin kan revolutionera arbetslivet och samhället, men det finns också faror som behöver hanteras, såsom användning av teknologi för destabilisering och hot mot integritet och säkerhet.

Invånare med alltmer ojämlika livsvillkor – Ökade ojämlikheter i livsvillkor trots generell förbättring av människors situation utgör en utmaning. Större klyftor i inkomster, hälsa och förmögenheter, samt ökad etnisk boendesegregation och socioekonomiska utmaningar, präglar vardagen för många människor och kräver åtgärder från samhället.

Omfattande resurser krävs för att hantera klimatförändringar – Klimatförändringar och behovet av att anpassa sig till dess effekter, såsom ökade naturkatastrofer och försörjningsproblem, kommer att påverka den regionala utvecklingen genom krav på investeringar i hållbarhet och resiliens.

Ökad efterfrågan på kritiska resurser – Den ökade efterfrågan på kritiska resurser, såsom energi och livsmedel, kräver strategier för att säkerställa tillgången och minska sårbarheten för störningar i tillförseln. Detta kommer att påverka både den regionala ekonomin och livskvaliteten för invånarna.

Det krävs ett holistiskt och samordnat tillvägagångssätt från Partnerskapet för regional utveckling för att möta dessa utmaningar och främja en hållbar och inkluderande regional utveckling. Detta kan inkludera strategier för att främja demokratisk delaktighet, stödja innovation och livslångt lärande, investera i hållbar infrastruktur och främja samarbete mellan olika sektorer och intressenter. Genom att aktivt adressera dessa trender kan länet framgångsrikt navigera genom den komplexa och

snabbt föränderliga samhällsmiljön och främja en hållbar och inkluderande utveckling för alla sina invånare.

3.2 På gång på EU nivå

2019 presenterades EU:s nya tillväxtstrategi – den europeiska gröna given¹⁰ som ska bidra till att göra EU koldioxidneutral innan 2050. Synen på den gröna given har skiftat något det senaste året. Från att den tydligt inneburit ett perspektivskifte på EU-nivå, från ekonomisk tillväxt till hållbar utveckling, har det förändrade ekonomiska och geopolitiska läget inneburit ett mycket starkare fokus på EU:s konkurrenskraft. Den gröna omställningen ses som en viktig del i detta, men hållbarhet är inte längre det självklara övergripande målet.

De sista delarna av skärpning av EU:s klimatlagstiftning, det så kallade 55%-paketet, har trots det klubbats igenom under året. Fokus ligger nu på genomförandet av de olika lagstiftningarna och det får direkt påverkan på kommunal och regional nivå. Slutligen präglas diskussionerna på EU-nivå tydligt av det stundande valet till Europaparlamentet den 6–9 juni. Resultatet från valet kommer påverka inriktningen på den framtida EU-politiken, både genom eventuellt nya majoriteter bland partigrupperna i parlamentet, samt på utformningen och inriktningen av den nya kommissionen, som ska tillträda till hösten.

Under 2024 är följande frågor på EU-nivå relevanta att följa utifrån ett kommunalt och regionalt perspektiv:

EU:s svar på USA:s subventioner till grön teknik – EU:s nya gröna industripolitik kan ses som ett svar på det amerikanska klimatpaketet Inflation Reduction Act (IRA) som bland annat omfattar subventioner till produktion av grön teknik, något många EU-länder ser som ett tydligt hot mot den europeiska industrin. Viktiga delar i detta är lagstiftningar om att öka EU:s självförsörjning om kritiska råvaror och netto noll-industri, som ska öka antalet gröna företag inom EU. Diskussioner om statsstöd till just gröna företag, kommer också in i detta.

Den framtida sammanhållningspolitiken – Under våren 2025 ska den då nyligen tillträda EU-kommissionen föreslå en ny mångårig budgetram för EU för åren 2028 – 2034. Detta förslag kommer även innehålla en ny utformning av sammanhållningspolitiken. Nuvarande politiska diskussion tyder på omfattande förändringar gällande fonderna av störst relevans för det regionala utvecklingsuppdraget, europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. Ett exempel på att sammanhållningspolitiken kan komma att präglas av EU:s övergripande fokus på konkurrenskraft och industrifrågor är den nya lagstiftningen om en europeisk plattform för strategisk teknik (STEP) som möjliggör en förflyttning av medel från bland annat regionalfonden till att stötta företag inom viss utpekad grön teknik. Det är bara ett i mängden av förslag om den förändrade roll och omfattning som sammanhållningspolitiken kan komma att få efter 2027 och därför deltar Region Örebro län som en aktiv part i diskussionerna och gör inspel utifrån ett Östra Mellansverigeperspektiv i den pågående debatten.

---

¹⁰ Se bland annat andra stycket i meddelandet [Den europeiska gröna given](https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75cd71a1.0007.02/DOC_1&format=PDF) https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75cd71a1.0007.02/DOC_1&format=PDF

3.3 På gång på nationell nivå

På nationell nivå pågår flera viktiga initiativ och utmaningar, inklusive översyn av strukturen inom Almi, ny nationell plan för infrastruktur, översyn av regional utvecklingspolitik och landsbygdsolitik, översyn av kultursamverkansmodellen, ny nationell strategi för psykisk hälsa, omställning Nära vård samt nya uppdrag för regional energiplanering.

I närtid genomgår det svenska innovationsekosystemet på regional nivå en betydande transformation. Vi ser en hårdare tillämpning av statsstödsreglerna, vilket får konsekvenser för systemet och finansieringen av det. Strax innan årsskiftet 2023/2024 skedde en förändring i finansieringen av Almi Invests Fond III, som innebär att det regionala stödet och inflytandet minskar. Det sker en översyn av ägarstrukturen i Almi Företagspartner som vi ännu inte har sett utgången av. Finansieringen till svenska inkubatorer kommer inom kort att minska inom ramen för Vinnovas inkubatorsprogram.

På den nationella arenan fortsätter arbetet med nästa nationella infrastrukturplan och fördelningen av medel för landsbygdsutveckling. Översynen av kultursamverkansmodellen är också av stor betydelse, då den syftar till att främja kulturens roll och tillgänglighet över hela landet genom samarbete mellan staten, regioner och kommunerna.

Ny nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention heter ”Det handlar om livet”. Syftet är att förbättra den psykiska hälsan i befolkningen, förebygga psykisk ohälsa och suicid och förbättra livsvillkoren för personer med psykisk ohälsa. Strategin fokuserar både på nuvarande och kommande generationers psykiska hälsa och belyser behovet av att skapa socialt hållbara samhällsstrukturer.

God och nära vård 2023, en omställning av hälso- och sjukvården med primärvården som nav är överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner. Överenskommelsen för 2023 består av fyra olika utvecklingsområden som alla syftar till att stödja utvecklingen av hälso- och sjukvården med särskild inriktning på den nära vården. Dessa utvecklingsområden är: utvecklingen av den nära vården med primärvården som nav, goda förutsättningar för vårdens medarbetare, insatser inom ramen för Vision e-hälsa 2025 och förstärkning av ambulanssjukvården.

Regional energiplanering är ytterligare en prioriterad punkt på den nationella agendan, där målet är att främja hållbara och miljövänliga energilösningar och säkerställa en stabil energiförsörjning i hela landet.

Staten har minskat stödet för regional bredbandskoordinator, vilket försämrat möjligheterna att arbeta med utveckling av den digitala infrastrukturen. Konkurrensen om medel för bredbandsutbyggnad har lett till att vissa områden blir svårare att försörja med digital infrastruktur.

En översyn av den regionala utvecklingspolitiken inklusive landsbygdspolitiken har initierats på statlig nivå. Utfallet blir viktigt för kapaciteten för hållbar regional utveckling i hela landet.

Nästa kapitel är en uppföljning av avsnittet Från ord till handling i RUS.

4. Omställning till mer integrerade arbetssätt

Det regionala utvecklingsarbetet står inför förändringar på grund av den snabba förändringen i omvärlden och de alltmer komplexa samhällsutmaningarna. För att möta dessa utmaningar betonar den nuvarande utvecklingsstrategin i kapitel 6 - Från ord till handling, vikten av innovativa lösningar som uppstår genom samarbete över organisationsgränser, där olika kompetenser och perspektiv samverkar.

För att öka kapaciteten att arbeta utmaningsdrivet krävs ett utforskande förhållningssätt, där målgrupper involveras i processen för att gemensamt skapa en samsyn kring utmaningarna innan möjligheter utforskas och handlingar genomförs.

För att säkerställa att de regionala utvecklingsmedlen bidrar till hållbar utveckling har nya riktlinjer för användning av dess tagits fram.

Under det gångna året har Region Örebro län fokuserat på att undersöka en mer ändamålsenlig tolkning av sitt regionala utvecklingsuppdrag. Syftet har varit att tillsammans med organisationerna i Partnerskapet för regional utveckling landa i ett mer effektivt sätt att bidra till målen för en hållbar regional utveckling, enligt RUS.

Under året har omställningen till mer integrerade arbetssätt fortsatt. Flera av de handlingsplaner som gått ut har inte förnyats, istället har utmaningsdrivna kraftsamlingar blivit mer i fokus. Detta är ett strategiskt drag för att direkt adressera och kraftsamla kring de mest akuta utmaningarna i länet där samverkan krävs. Ett konkret resultat av dessa ansträngningar är att den nya plattformen för kraftsamling kring barn och unga.

Denna plattform tillsammans med de tidigare etablerade plattformarna Örebro läns energi och klimatråd samt det innovationsstödjande system centrerar insatserna kring utmaningsområden. Det gör att länet kan agera utifrån högre grad av system- och helhetssyn.

I kapitel 5 följer en genomgång av regional finansiering för hållbar utveckling.

5. Regional finansiering för hållbar utveckling

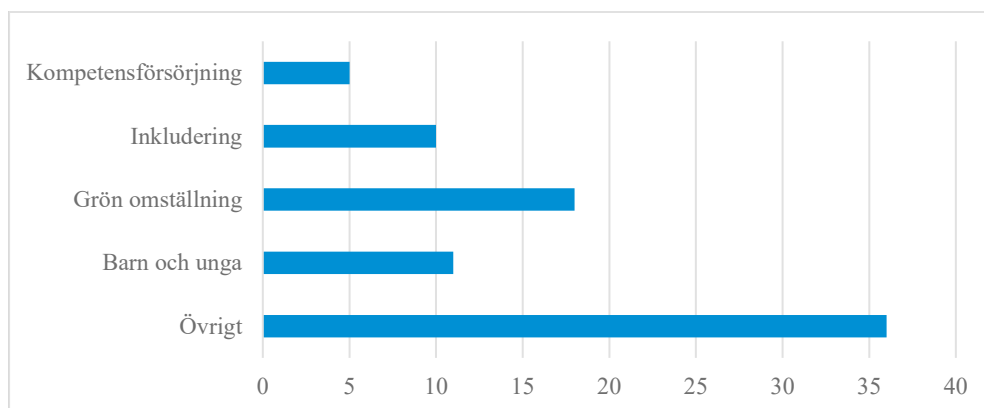
För genomförandet av RUS har Region Örebro län tillgång till statliga medel för regionalt utvecklingsarbete, de så kallade 1:1-medlen, som innefattar projektmedel och företagsstöd. För att bättre kunna styra så att medlen i högre grad bidrar till RUS:ens mål om en hållbar regional utveckling, har en ny riktlinje tagits fram: Riktlinje regionala utvecklingsmedel 1:1 – Finansiering för en hållbar utveckling.

I riktlinjen framgår att utvärdering och analys, tillsammans med aktuell omvärldsbevakning, ska ligga till grund för hur kommande års 1:1-medel bör användas. RUS-uppföljningen ska visa på ett antal områden som länet behöver kraftsamla kring för att kunna uppnå RUS:ens mål om en hållbar utveckling. Det ska även göras en årlig kartläggning och analys av Regional utvecklings hela projektportfölj i syfte att identifiera vilka gap som finns avseende finansiering. 1:1-anslaget är en finansieringskälla bland många andra för att bidra till måluppfyllelse i RUS. Uppföljningen och portföljanalysen utgör tillsammans grunden för en inriktning.

Slutsatserna från analyserna kommer att visa inom vilka områden som behoven är störst eller mest brådskande. För att nå större effekt och ökad hållbarhet av investerade medel kan det även vara nödvändigt att rikta finansieringen i form av utlysningar som grundar sig på fördjupade analyser.

Det är även en utmaning att finansiering via 1:1 medel oftast krävs för att kunna realisera medlen inom ERUF. Då medfinansiering av EU medel är en av prioriteringarna i riktlinjen finns en risk att detta upptar en större del av 1:1 medlen.

Diagrammet i figur 2 visar alla projekt som var i gång någon period under 2023 inom utmaningsområdena finansierade med regionala utvecklingsmedel, de så kallade 1:1-medlen, medfinansiering Region Örebro län och/eller annan finansieringskälla¹¹.

Figur 2: Antal pågående projekt under 2023 inom utmaningsområdena.

¹¹ Annan finansiering (ca 285 mkr): Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Europeiska socialfonden+ (ESF+), EU-projektmedel, Överenskommelsen Nära vård, Tillväxtverket, Almi, Örebro universitet, Energimyndigheten, Jordbruksverket, Överenskommelsen psykisk hälsa, Inkubera i Örebro AB, IUC Industrihubb AB, Vinnova, Biodriv Öst, Companion Örebro län, Statens kulturråd och andra regioner och kommuner m. f.

Projektportföljen innehåller totalt 80 projekt. 51 projekt har beviljade 1:1-medel som finansieringskälla (ca 98 mnkr) varav 32 av dessa har ERUF som medfinansieringskälla.

De största stödmottagare av 1:1-medlen är Region Örebro län, Örebro universitet, Almi, BioDriv Öst AB, Inkubera i Örebro AB, IUC Industrihubb AB och Mälardalens Högskola.

I bilaga 2 i avsnitt 7 redovisas en lista för pågående projekt under 2023 uppdelade områdesvis med koppling till tio prioriterade områden i RUS och de största finansieringskällorna.

6. Slutsats

Denna rapport har belyst nuläget i Örebro läns strävan mot en hållbar regional utveckling, enligt vår regionala utvecklingsstrategi (RUS).

Uppföljning och analys av RUS:ens indikatorer och prioriterade områden visar att länet har områden där det finns stora gap mellan nuläge och önskvärt läge där flera betydande förflyttningar behöver genomföras för att säkerställa att vi når RUS:ens mål. De fyra särskilda utmaningsområdena är:

- inkludering
- barn och unga
- grön omställning
- kompetensförsörjning

Utmaningarna är både omfattande och komplexa. Denna komplexitet kräver nya arbetssätt där olika kompetenser, perspektiv och aktörer samarbetar över organisatoriska gränser. Kopplat till utmaningarna rekommenderar vi följande prioriterade åtgärder:

- riv hinder för utsatta grupper för att minska utanförskapet på arbetsmarknaden.
- stärk lokalt agerande och gemensamt lärande mellan olika samhällsaktörer för att barn och unga ska få bra förutsättningar att leva ett gott liv.
- utveckla innovationer för en grön omställning.
- öka implementeringen av kända lösningar för en snabbare grön omställning.
- utveckla stödstrukturer för strategiskt arbete med kompetensförsörjning.

Åtgärderna ovan adresserar grundorsaker, påverkar fler än ett utmaningsområde och förstärker varandra. Genom att till exempel riva hinder för utsatta grupper på arbetsmarknaden kan vi inte bara minska utanförskapet i samhället utan också stärka länets kompetensförsörjning och öka inkluderingen i arbetslivet. Genom att stärka lokalt agerande och gemensamt lärande mellan olika samhällsaktörer skapar vi inte bara bättre förutsättningar för barn och unga att leva ett gott liv, utan främjar även social sammanhållning och den långsiktiga kompetensförsörjningen.

Utveckling av innovationer för en grön omställning och ökad implementering av kända lösningar påskyndar inte bara övergången till ett hållbart samhälle utan bidrar också till framtidstro bland barn och unga och ett mer konkurrenskraftigt och attraktivt län. Slutligen är utvecklingen av stödstrukturer för strategiskt arbete med kompetensförsörjning avgörande för både framtidens arbetsmarknadsbehov och en hållbar utveckling i Örebro län.

Resultaten och rekommendationerna i rapporten är begränsade till tillgängliga data. För att ytterligare förstå dynamik och bakomliggande faktorer är fördjupade analyser inom de identifierade utmaningsområdena nödvändiga.

7. Bilagor

7.1 Bilaga 1: Uppföljning av RUS-indikatorer¹²

En del av att beskriva utvecklingen av Örebro län är att följa upp de indikatorer som finns kopplade till RUS effektmål. Indikatoruppföljningen visar utvecklingen av RUS:ens indikatorer. Färgerna beskriver hur indikatorn har utvecklats.

Grundprincipen är att om färgen är röd, går utvecklingen åt fel håll. Om färgen är gul, går utvecklingen åt rätt håll men för långsamt. Om färgen är grön, går utvecklingen åt rätt håll med möjlighet att nå målen till 2030. Om indikatorn är markerad med ett streck betyder det att bedömning saknas på grund av avsaknad av jämförbara data.

Ibland består indikatorn av flera mål. Då sätts färgen efter en samlad bedömning. Det kan till exempel vara så att utvecklingen totalt sett går åt rätt håll så att vi kan nå målet till 2030 men skillnaderna mellan kvinnor och män ökar, tvärt emot målsättningen.

Så långt det är möjligt redovisas statistiken på kön, ålder, socioekonomi, ursprung och geografi.

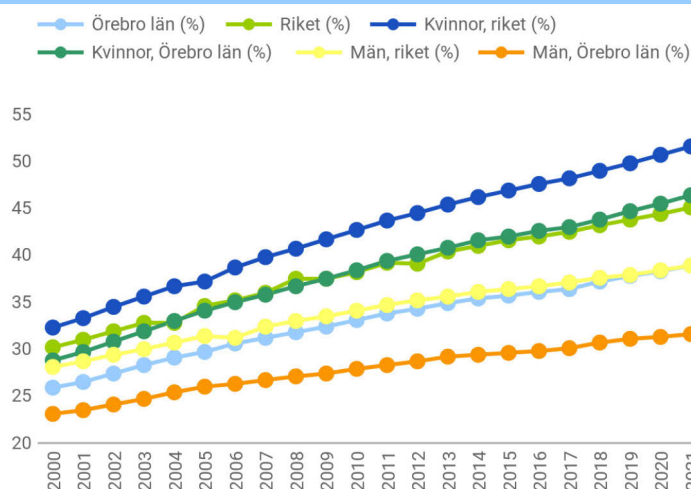
¹² Indikatorerna uppdateras under kommande veckor i samband med att ny statistik tillgängliggörs.

7.1.1 Stark konkurrenskraft

Förbättrad kompetensförsörjning

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Eftergymnasial utbildning

Mål 2030

Andel i befolkningen, 25–64 år, med minst tvåårig eftergymnasial utbildning ska öka. Skillnader mellan kvinnor och män ska minska.

Kommentar

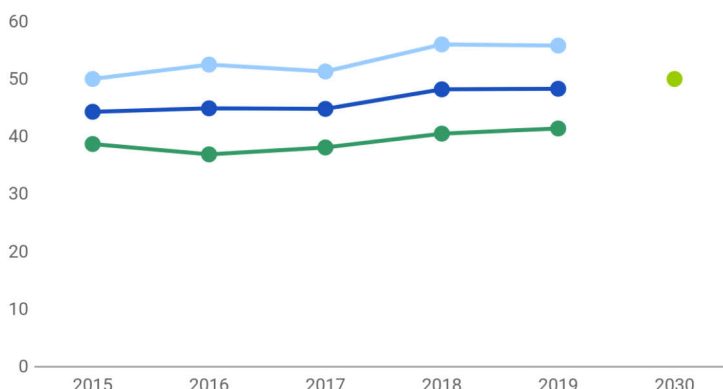
Vid senaste mätningen 2022 hade andelen ökat för både kvinnor och män i Örebro län, men skillnaden mellan kvinnor och män har samtidigt också ökat. Även andelarna i hela riket har ökat men Örebro län har generellt lägre andel med eftergymnasial utbildning jämfört riket och skillnaderna mellan kvinnor och män är större i Örebro län jämfört med riket. Utrikes födda kvinnor har generellt sett lägre utbildningsnivå än kvinnor födda i Sverige. Bland utrikes födda män har en större andel eftergymnasial utbildning jämfört med män födda i Sverige men samtidigt har en större andel utrikes födda män förgymnasial utbildning jämfört med män födda i Sverige.

Kommun	Kvinnor	Män	Totalt
Örebro	55,0%	40,5%	47,7%
Lekeberg	48,2%	26,6%	37,0%
Nora	46,0%	25,5%	35,8%
Kumla	42,7%	27,2%	34,9%
Karlskoga	40,2%	28,3%	34,0%
Lindesberg	38,7%	20,7%	29,4%
Hallsberg	36,8%	21,5%	28,7%
Askersund	34,7%	19,0%	26,6%
Laxå	33,5%	17,8%	25,3%
Degerfors	32,3%	16,9%	24,3%
Hällefors	30,6%	18,5%	24,2%
Ljusnarsberg	30,1%	15,7%	22,7%
Örebro län	47,5%	32,3%	39,7%

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Övergång till högre studier

— Kvinnor, Örebro län (%) — Målvärde (%) — Örebro län (%)
— Män, Örebro län (%)

Mål 2030

Andel elever avgångna från gymnasieskolan som påbörjat eftergymnasial utbildning inom tre år ska vara minst 50 procent år 2030. Skillnader mellan kvinnor och män ska minska.

Kommentar

Senaste mätningen avser elever som avslutade gymnasiet 2019 (och alltså påbörjat en eftergymnasial utbildning senast 2022) och visar på en praktiskt taget oförändrad andel jämfört med de elever som avslutade gymnasiet 2018. Jämfört med 2017 var dock andelen betydligt högre både 2018 och 2019. Övergång till eftergymnasial utbildning kan påverkas av konjunkturen och läget på arbetsmarknaden så det kan finnas en Corona-effekt bakom den ovanligt stora ökningen från 2017 till 2018. Det är stora skillnader mellan kvinnor (55,8 procent) och män (41,4 procent). Det finns också stora skillnader mellan kommunerna i länet.

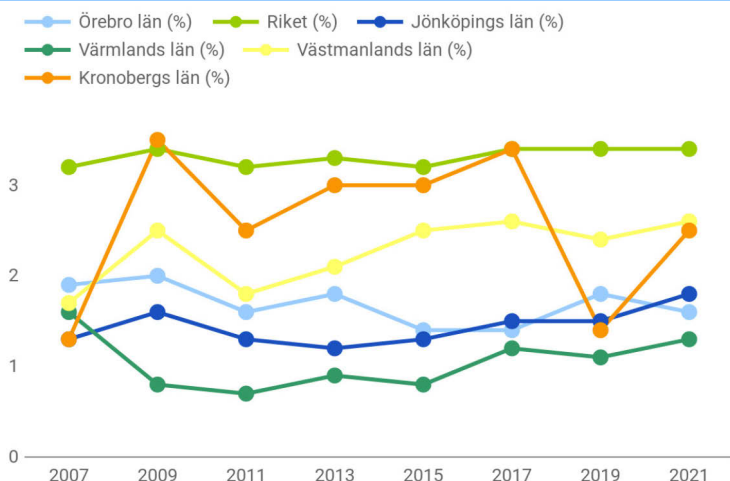
Kommun	Kvinnor 2019	Män 2019	Totalt 2019
Örebro	61,8%	47,5%	54,4%
Karlskoga	55,1%	45,0%	50,0%
Kumla	52,6%	39,4%	46,1%
Hallsberg	54,2%	36,5%	44,4%
Degerfors	43,3%	40,0%	41,8%
Hällefors	56,3%	34,3%	41,2%
Lindesberg	49,4%	30,0%	39,2%
Nora	32,6%	38,6%	35,6%
Lekeberg	41,4%	27,6%	34,5%
Laxå	54,5%	0,0%	31,7%
Askersund	39,5%	23,6%	30,1%
Ljusnarsberg	33,3%	26,9%	28,6%
Örebro län	55,8%	41,4%	48,3%

Ökad kunskapsintensitet

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

◆ Investeringar i FoU (forskning och utveckling)

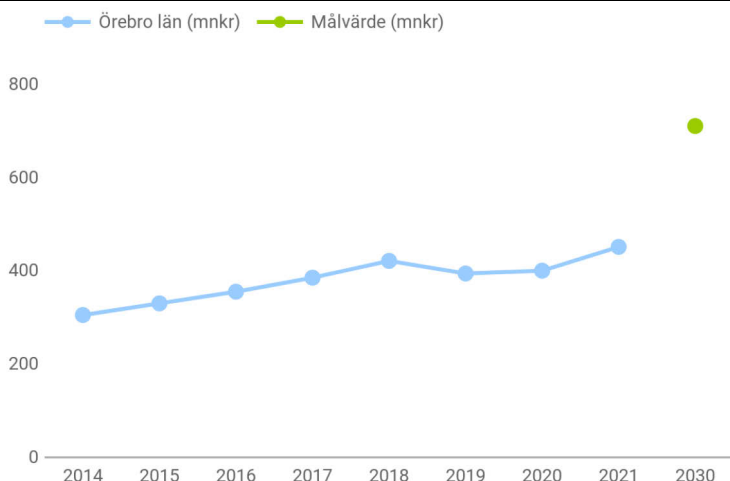
Mål 2030

Andelen FoU-investeringar av bruttoregionalprodukten, BRP, ska öka mer procentuellt än i jämförbara län (Jönköping, Kronoberg, Värmland och Västmanland).

Kommentar

Senast tillgängliga statistik är från 2021. Örebro län hade en något ökad (+0,18 procentenheter) andel jämfört med 2015, vilket är mer än den procentuella ökningen i Kronobergs län men mindre än Jönköpings och Värmlands län. Fördelat per sektor i Örebro län 2021 så var företagssektorn störst med 0,89 procent av BRP, följt av universitet med 0,42 procent och region med 0,17 procent. Jämfört med 2015 är det framför allt region som ökat, från 0,04 procent 2015 till 0,17 procent av BRP 2021.

■ Sålđ högspécialiserad vård

Mål 2030

Högspécialiserad vård som förmedlas till invånare i andra landsting/regioner/länder i miljoner kronor ska öka med minst 100 procent jämfört med 2016.

Kommentar

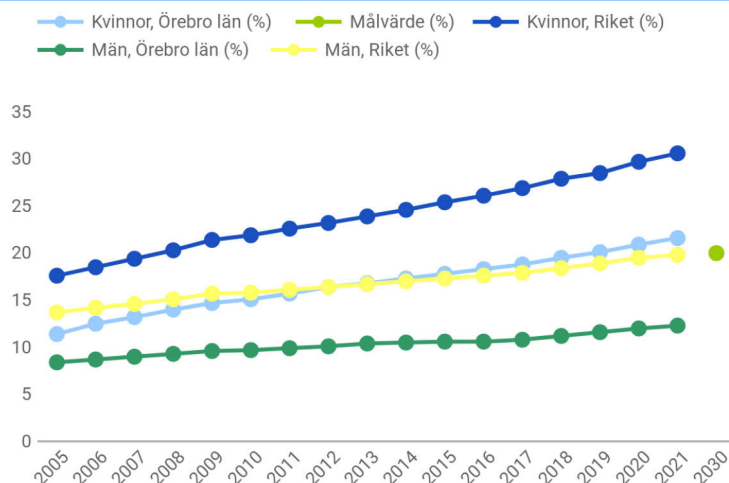
Under 2021 har sålđ högspécialiserad vård till andra regioner ökat med 13 procent (i fasta priser) jämfört med 2020. Men jämfört med 2016 är ökningstakten för långsam för att målet till 2030 ska kunna nås.

Ökad innovationskraft

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Kunskapsintensiva företag

Mål 2030

Andel medarbetare med minst treårig högskoleutbildning i privat företagssektor ska öka till minst 20 procent.

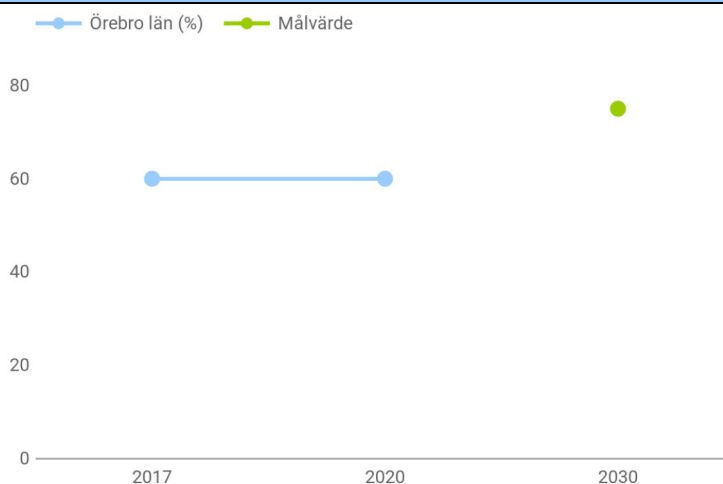
Kommentar

Kunskapsnivån i näringslivet har en svag uppåtgående trend, framförallt bland kvinnor. Andelen i riket ökar mer än i länet både bland kvinnor och män. Kvinnor står för en högre kunskapsnivå än män. Fortsätter utvecklingen som de senaste åren finns möjlighet att nå målet år 2030. År 2019 och framåt är inte helt jämförbart med 2018 och tidigare eftersom SCB har bytt källa och metod för att klassificera förvärvsarbetande.

Kommun	Kvinnor	Män	Totalt
Örebro	24,8%	15,0%	18,5%
Karlskoga	19,3%	14,5%	16,1%
Nora	20,1%	9,0%	13,1%
Lekeberg	22,3%	6,7%	12,1%
Hallsberg	18,2%	8,2%	11,6%
Kumla	17,0%	7,8%	10,6%
Ljusnarsberg	13,5%	7,0%	9,2%
Lindesberg	13,9%	6,6%	8,9%
Laxå	13,2%	6,6%	8,3%
Askersund	12,2%	6,2%	8,0%
Hällefors	11,9%	5,3%	7,3%
Degerfors	13,5%	4,4%	6,9%
Örebro län	21,6%	12,3%	15,5%

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Universitetssjukvård

Mål 2030

Andel enheter i Region Örebro län som uppfyller kriteriet för universitetssjukvårdsenhet ska öka till minst 75 procent.

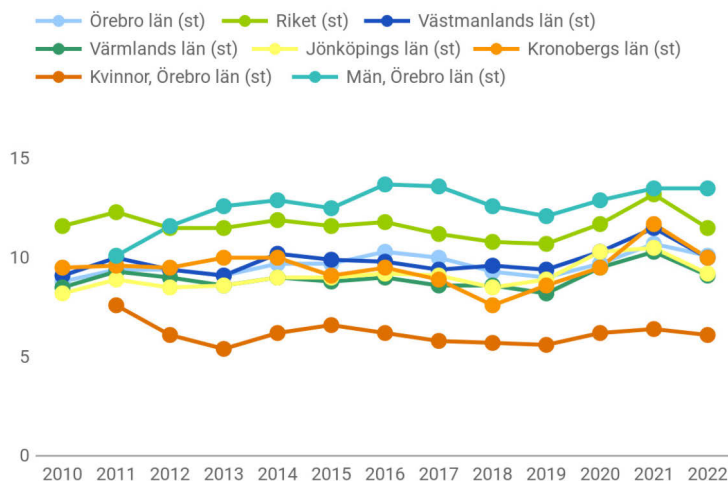
Kommentar

Andel universitetssjukvårdsenheter var oförändrat från år 2017 till år 2020.

Ökad entreprenöriell aktivitet

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Nystartade företag

Mål 2030

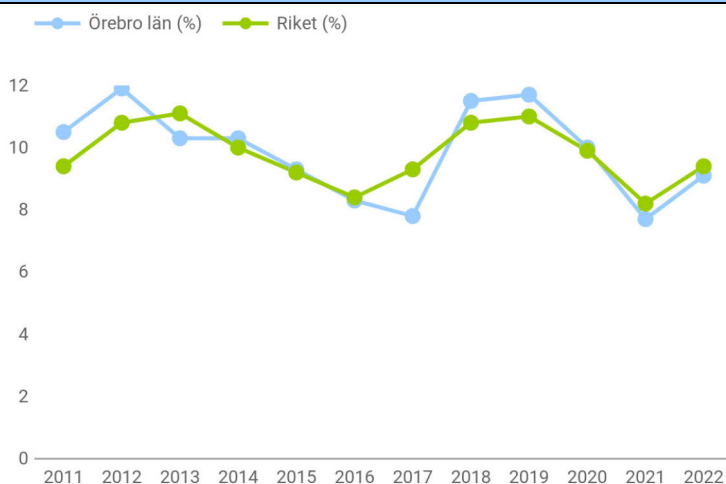
Antal nystartade företag per 1000 invånare ska vara högre än snittet för riket.

Kommentar

Senast tillgängliga statistik är från 2022 och visar en nedgång efter den relativt kraftiga ökningen 2021, både i Örebro län och i riket. Nedgången är större i riket som helhet, vilket innebär att Örebro län närmar sig riket. För män är frekvensen drygt dubbelt så hög jämfört med kvinnor.

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Överlevnadsgrad hos företag

Mål 2030

Antal konkurser per 100 nystartade företag och år ska minska.

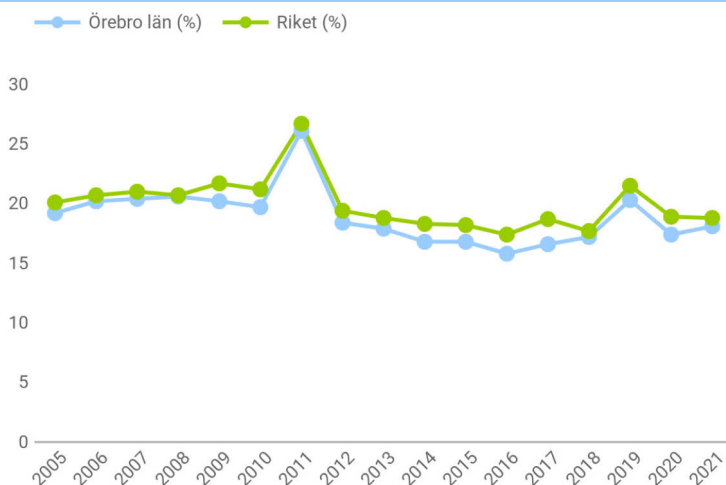
Kommentar

Antalet konkurser per 100 nystartade företag ökade i Örebro län år 2022 jämfört med 2021. Det berodde i första hand på fler konkurser men ungefär lika många nystartade företag som året innan. Jämfört med startåret 2016 var det också fler konkurser 2022 men ungefär lika många nystartade företag de båda åren.

Ökad nationell attraktionskraft

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Företagsetableringar

Mål 2030

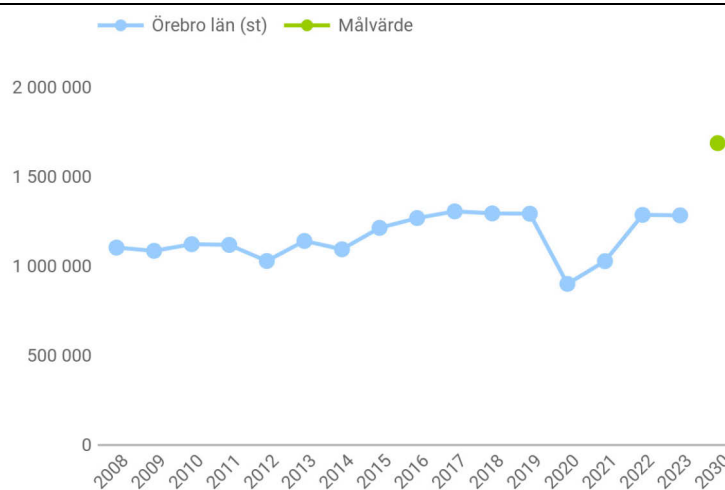
Andel svenska och utländska företag som etablerats i länet ska öka.

Kommentar

Senaste mätningen från 2021 visar att andel företagsetableringar i Örebro län ökat något jämfört med 2020, men andelen var fortfarande lägre jämfört med 2019. Antal etablerade utländska företag sjönk från 108 stycken 2019 till 64 stycken 2020 men ökade till 100 stycken år 2021. År 2019 och framåt är inte helt jämförbart med 2018 och tidigare eftersom SCB har bytt källa och metod för att klassificera förvärvsarbete.

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Kommun	Andel 2021
Örebro	19,0%
Kumla	18,4%
Nora	18,3%
Lekeberg	18,2%
Ljusnarsberg	18,1%
Lindesberg	17,6%
Hallsberg	17,3%
Askersund	17,0%
Degerfors	16,7%
Karlskoga	16,2%
Hällefors	14,9%
Laxå	14,1%
Örebro län	18,1%

Gästnätter**Mål 2030**

Antal gästnätter i Örebro län ska öka med 33 procent jämfört med 2016.

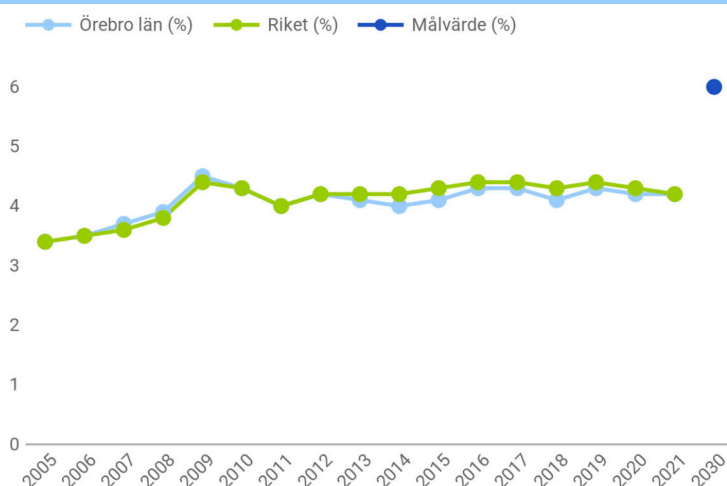
Kommentar

Antal gästnätter föll kraftigt år 2020 till följd av restriktionerna kring pandemin. Under 2022 återhämtade sig resandet och det totala antalet gästnätter under 2022 och 2023 var nästan i nivå med år 2019. Uppdelat efter hemland har svenska gästnätter ökat med nästan 2 procent från 2019 till 2023. Motsvarande för Norden exklusive Sverige var en minskning med 8 procent, Europa exklusive Norden en minskning med 5 procent och Världen exklusive Europa en minskning med 36 procent. Svenska gästnätter stod alltså för en lite större andel (82 procent) av gästnätterna 2023 jämfört med 2019 (80 procent).

Ökad global konkurrenskraft

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Utlandsägda företag

Mål 2030

Andel utlandsägda företag i länet ska vara minst 6 procent.

Kommentar

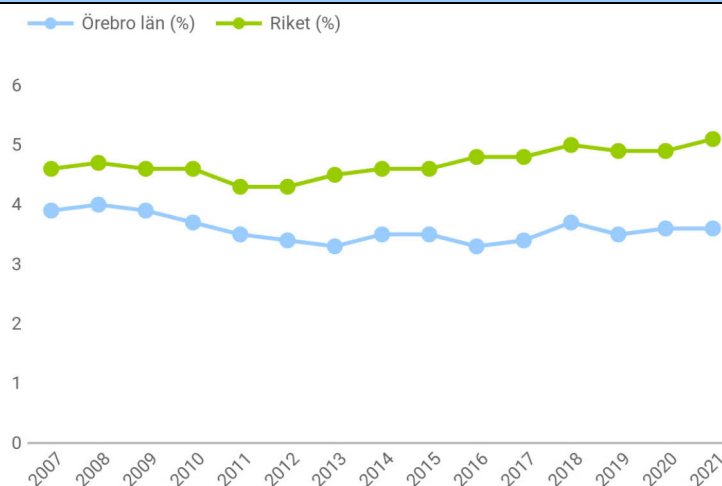
Vid senaste mätningen 2021 hade andelen utlandsägda företag minskat marginellt jämfört med både 2020 och 2019. Nivån för Örebro län följer andelen i riket. År 2019 och framåt är inte helt jämförbart med 2018 och tidigare eftersom SCB har bytt källa och metod för att klassificera förvärsarbetande.

Kommun	Andel 2021
Karlskoga	6,1%
Örebro	5,4%
Kumla	3,8%
Hallsberg	3,6%
Hällefors	3,2%
Laxå	2,3%
Lindesberg	2,2%
Nora	2,0%
Askersund	1,5%
Degerfors	1,2%
Ljusnarsberg	1,2%
Lekeberg	0,7%
Örebro län	4,2%

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Internationaliseringsgrad

Mål 2030

Andel företag där minst 20 procent av omsättningen går till export ska öka.

Kommentar

Vid senaste mätningen 2021 var andelen företag i Örebro län, där minst 20 procent av omsättningen går till export, oförändrad jämfört med 2020. Andelen i Örebro län var lägre jämfört med hela riket där andelen ökat. År 2019 och framåt är inte helt jämförbart med 2018 och tidigare eftersom SCB har bytt källa och metod för att klassificera förvärvsarbetande.

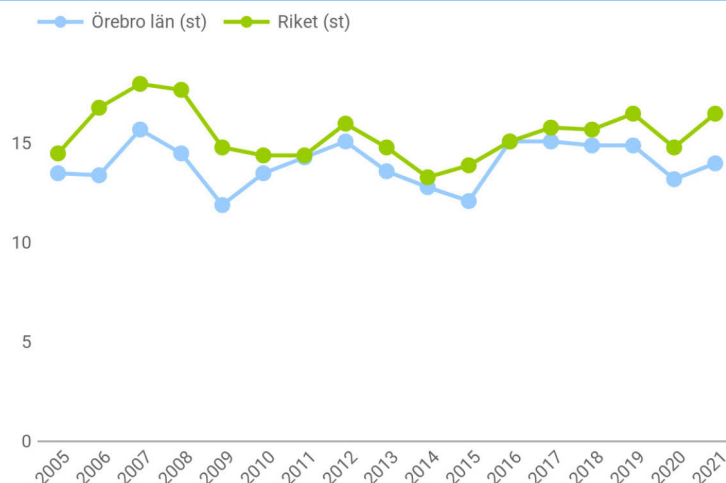
Kommun	Andel 2021
Ljusnarsberg	7,7%
Karlskoga	4,8%
Hällefors	4,4%
Laxå	4,2%
Kumla	4,2%
Nora	3,9%
Örebro	3,6%
Degerfors	2,9%
Lindesberg	2,7%
Hallsberg	2,7%
Askersund	2,6%
Lekeberg	1,9%
Örebro län	3,6%

Ökad tillväxt i näringslivet

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Tillväxtföretag

Mål 2030

Antal arbetsställen med tillväxt per 1000 arbetsställen ska öka.

Kommentar

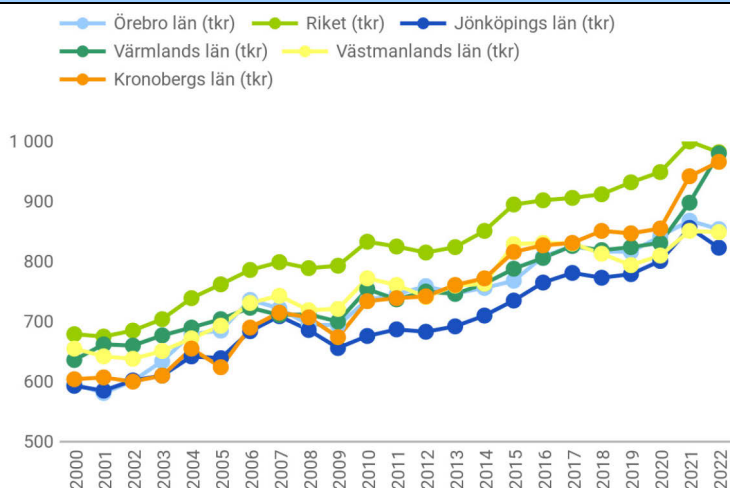
Senaste mätningen från 2021 visar att antalet tillväxtföretag per 1000 har ökat jämfört med 2020. Antalet är dock fortfarande lägre jämfört med startvärdet från 2016. Över tid har utvecklingen i Örebro län följt utvecklingen i riket och konjunkturläget men antalet per 1000 har nästan alltid varit lägre i Örebro län jämfört med hela riket.

Kommun	Antal per 1000, år 2021
Örebro	19,7
Karlskoga	15,7
Hallsberg	8,9
Kumla	8,5
Lindesberg	8,1
Askersund	..
Degerfors	..
Hällefors	..
Laxå	..
Lekeberg	..
Ljusnarsberg	..
Nora	..
Örebro län	14,0

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Produktivitet

Mål 2030

Bruttoregionalprodukt per sysselsatt ska öka mer procentuellt än i jämförbara län.

Kommentar

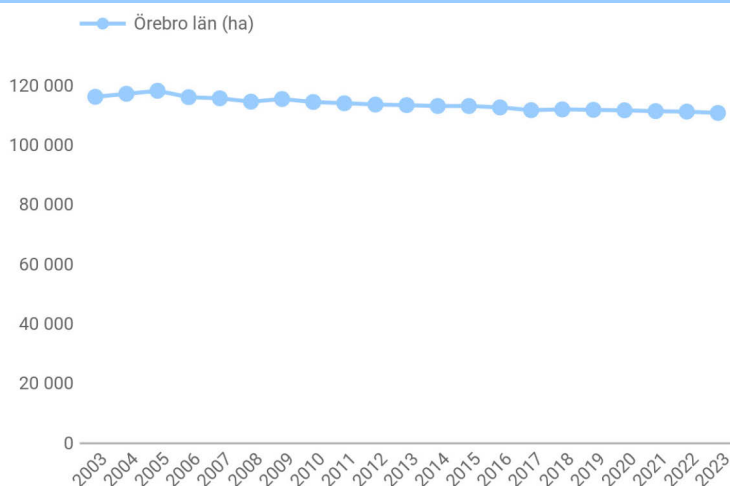
SCB har bytt både källa och metod för att ta fram förvärvsarbetande för år 2019 och framåt. Det innebär att jämförelser av 2019 och tidigare år måste göras med försiktighet. Senaste årets värden för BRP är alltid preliminära. BRP är omräknat till 2016 års fasta priser med KPI. Senaste mätningen avser 2022 och visar att produktiviteten i Örebro län minskat något (-1,6 procent) jämfört med 2021. Bland jämförelselänen har Jönköpings län minskat mest (-3,9 procent) och Värmlands län har ökat mest med 9,1 procent.

Jämfört med startvärdet för år 2016 har produktiviteten i Örebro län ökat med 5,7 procent vilket är lägre än alla jämförelselänen utom Västmanland.

Ökad produktion inom areella näringar

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Jordbruksmark

Mål 2030

Total areal jordbruksmark i Örebro län ska bevaras.

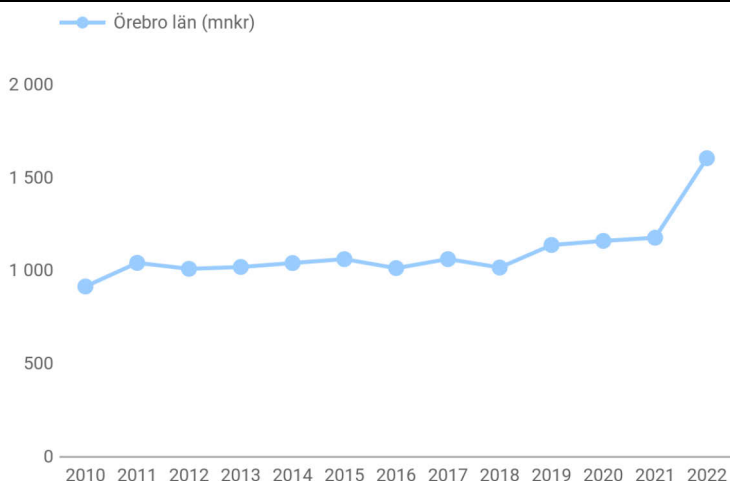
Kommentar

Under 2023 fortsätter den nedåtgående trenden. Även i övriga landet minskar jordbruksmarken.

Indikatorer: Stark konkurrenskraft

Kommun	2016 [ha]	2023 [ha]	Förändring 2016 till 2023 [ha]
Ljusnarsberg	648	626	-22
Nora	2456	2433	-23
Karlskoga	3784	3750	-34
Degerfors	2932	2881	-51
Laxå	1729	1678	-51
Kumla	9837	9762	-75
Lekeberg	10928	10850	-78
Hällefors	770	690	-80
Askersund	8906	8706	-200
Hallsberg	11251	10979	-272
Lindesberg	18309	18019	-290
Örebro	41145	40481	-664
Örebro län	112696	110854	-1842

Areella näringar

Mål 2030

Produktionsvärdet för livsmedel inom jordbruk och fiske ska öka.

Kommentar

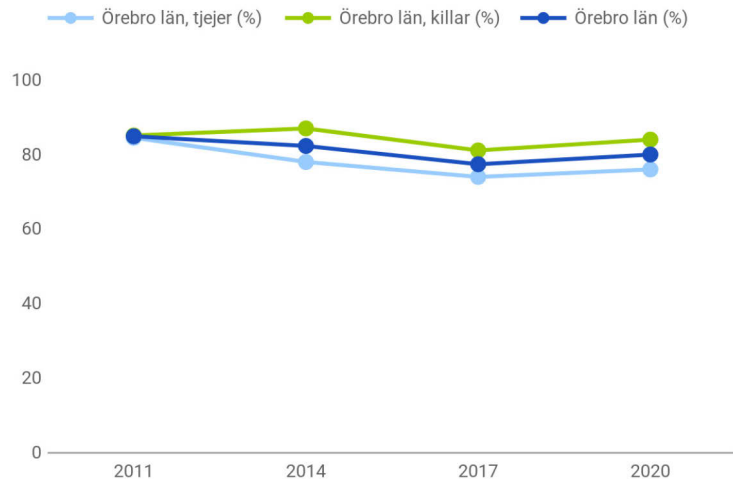
Senaste värdet för år 2022 visar att produktionsvärdet för areella näringar har ökat kraftigt jämfört med tidigare år. Det som bidrar mest till ökningen är att värdet på spannmål producerat i Örebro län ökat med 72 procent från 2021 till 2022 (från 406 miljoner kronor till 699 miljoner kronor i 2016 års penningvärde). Mängden spannmål som producerats ökade visserligen något, från 230 till 271 tusen ton, men framför allt beror den kraftiga ökningen på ökade spannmålspriser.

7.1.2 Hög och jämlik livskvalitet

Goda uppväxtvillkor

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

● Framtidstro

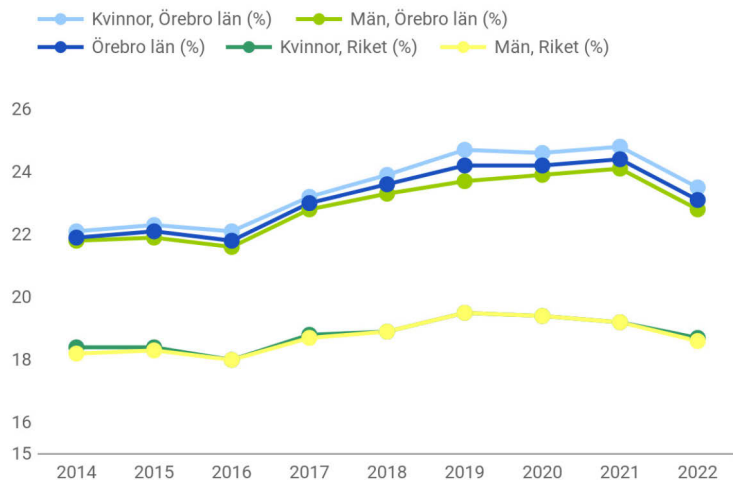
Mål 2030

Andel barn i årskurs nio som har en ljus framtidstro ska öka jämfört med 2017. Skillnaden mellan flickor och pojkar ska minska.

Kommentar

Resultat saknas 2023 eftersom frågan "Hur ser du på framtiden?" exkluderats ur resultatrapporterna till följd av ett fel i webbenkäten Liv & hälsa ung 2023.

◆ Barn i ekonomiskt utsatta familjer

Mål 2030

Andel barn 0-17 år som lever i ekonomiskt utsatta familjer ska minska jämfört 2015.

Kommentar

Andelen barn som lever i familjer där inkomsten är mindre än 60 procent av medianinkomsten ökade succesivt från omkring 22 procent åren 2014-2016 till 24,8 procent år 2021 för att sedan minska till 23,1 procent år 2022. Trenden med upp- och nedgångar har varit liknande i hela riket men andelen har alltid varit högre i Örebro län. Det är stora skillnader mellan kommunerna i länet, som mest 42 procent i Hällefors och som lägst 15 procent i Lekeberg.

**Indikatorer: Hög
och jämlik
livskvalitet**

Kommun	Flickor 2022	Pojkar 2022	Totalt 2022
Lekeberg	14,9%	14,4%	14,6%
Kumla	17,7%	17,3%	17,5%
Askersund	19,0%	16,1%	17,5%
Örebro	22,3%	21,9%	22,1%
Hallsberg	23,0%	25,3%	24,1%
Nora	24,0%	24,7%	24,3%
Karlskoga	26,2%	25,1%	25,6%
Lindesberg	27,8%	26,8%	27,3%
Laxå	30,9%	28,1%	29,5%
Degerfors	32,3%	31,0%	31,7%
Ljusnarsberg	36,2%	30,7%	33,5%
Hällefors	44,3%	40,0%	42,2%
Örebro län	23,5%	22,8%	23,1%

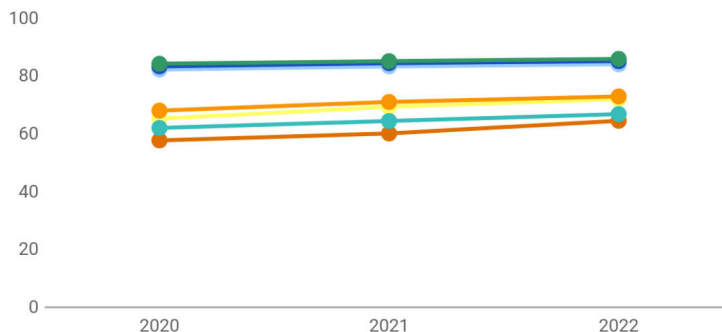
Goda försörjningsmöjligheter

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Sysselsättningsgrad

● Kvinnor, Örebro län, Sverige (%)   ● Kvinnor, Riket, Sverige (%)
● Män, Örebro län, Sverige (%)   ● Män, Riket, Sverige (%)
● Män, Örebro län, Utrikes (%)   ● Män, Riket, Utrikes (%)
● Kvinnor, Örebro län, Utrikes (%)   ● Kvinnor, Riket, Utrikes (%)

Mål 2030

Andel sysselsatta i befolkningen 20-64 år ska öka. Skillnader mellan olika grupper ska minska.

Kommentar

OBS! SCB har slutat redovisa RAMS (Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik). stället redovisas andel sysselsatta enligt BAS (Befolkningens arbetsmarknadsstatus) som finns från år 2020 och framåt. RAMS och BAS är inte direkt jämförbara med varandra.

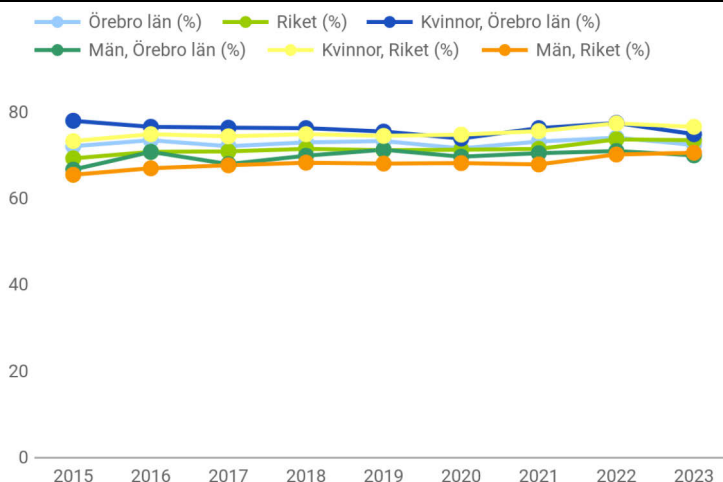
Andel sysselsatta är generellt lägre bland kvinnor jämfört med män. Andelen är också generellt lägre hos utrikes födda jämfört med födda i Sverige (se tabellen). Skillnaden mellan utrikes födda kvinnor och män är större (7,5 procentenheter i Örebro län) jämfört med skillnaden mellan kvinnor och män födda i Sverige (1,1 procentenheter).

Totalt sett har andel sysselsatta i Örebro län ökat från 2020 till 2022. Skillnaderna mellan inrikes och utrikes födda har minskat under samma period. Skillnaderna mellan kvinnor och män har minskat något från 2021 till 2022.

Kommun	Kvinnor, födda i Sverige	Kvinnor, utrikes födda	Män, födda i Sverige	Män, utrikes födda	Totalt
Lekeberg	88,5%	75,6%	90,1%	79,4%	88,2%
Askersund	84,3%	60,8%	88,5%	77,0%	84,6%
Kumla	85,9%	69,6%	88,1%	75,6%	84,3%
Hallsberg	83,6%	68,2%	87,2%	78,5%	82,9%
Nora	84,1%	70,0%	86,6%	71,9%	82,9%
Karlskoga	84,8%	60,9%	86,3%	73,6%	81,8%
Lindesberg	83,5%	62,3%	85,7%	70,2%	81,0%
Örebro	84,0%	65,2%	84,0%	71,6%	80,0%
Laxå	83,0%	61,8%	83,6%	67,4%	79,2%
Degerfors	79,8%	56,8%	82,3%	63,7%	77,2%
Hällefors	81,4%	50,0%	81,6%	60,5%	75,6%
Ljusnarsberg	76,9%	56,7%	77,6%	64,1%	74,0%
Örebro län	84,0%	64,5%	85,1%	72,0%	80,9%

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Andelen invånare som slutfört gymnasieutbildningen inom 4 år ska öka

Mål 2030

Andel elever som slutfört gymnasieutbildning inom fyra år ska öka jämfört med 2016. Skillnader mellan kvinnor och män ska minska.

Kommentar

Vid senaste mätningen 2023 hade andelen minskat för både kvinnor och män i Örebro län jämfört med 2022. Inte heller i förhållande till startvärdet år 2016 har andelarna ökat.

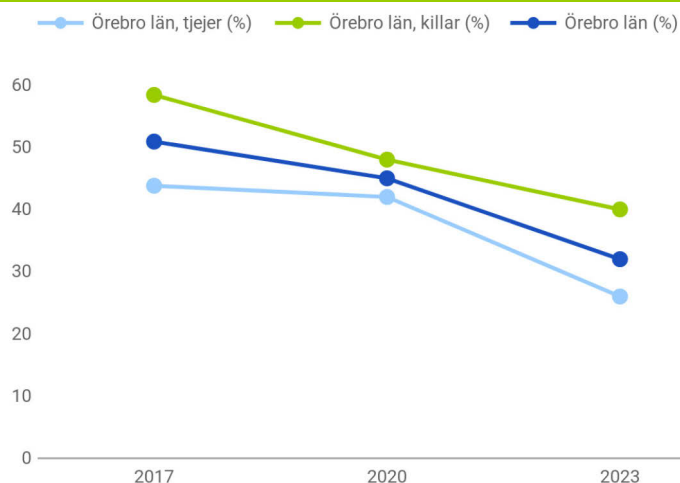
Kommun	Kvinnor 2023	Män 2023	Totalt 2023
Örebro	76,3%	73,8%	75,1%
Lekeberg	72,1%	74,5%	73,5%
Nora	90,5%	61,7%	73,5%
Lindesberg	73,2%	71,4%	72,4%
Askersund	83,1%	61,3%	71,9%
Kumla	75,2%	69,2%	71,8%
Karlskoga	73,2%	65,9%	69,8%
Hallsberg	70,4%	66,7%	68,4%
Laxå	66,7%	64,7%	65,5%
Degerfors	69,4%	62,5%	65,5%
Hällefors	57,1%	60,9%	59,5%
Ljusnarsberg	59,1%	51,7%	54,9%
Örebro län	74,9%	70,0%	72,4%

Ökad grad av delaktighet och inflytande

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Mellanmänsklig tillit - årskurs 9

Mål 2030

Andel barn i årskurs nio som litar på andra människor ska öka jämfört med 2017. Skillnader mellan kvinnor och män ska minska.

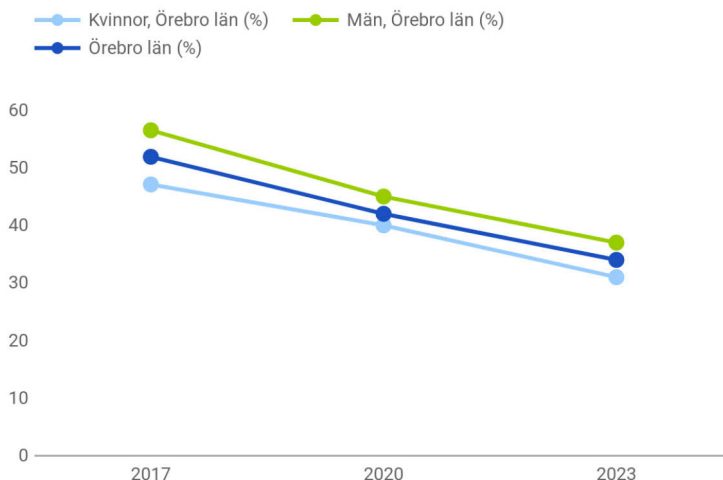
Kommentar

Andelen barn i årskurs nio som litar på andra människor har fortsatt sjunka vid senaste mätningen 2023, jämfört med både mätningen 2017 och 2020 och bland både tjejer och killar. Skillnaden mellan killar och tjejer har ökat jämfört med 2020 genom att andelen sjunkit mer bland tjejer.

Kommun	Tjejer 2023	Killar 2023	Totalt 2023
Lekeberg	43%	82%	57%
Degerfors	42%	43%	41%
Ljusnarsberg			38%
Askersund	18%	51%	35%
Hällefors			35%
Örebro	27%	38%	32%
Kumla	27%	35%	31%
Lindesberg	22%	40%	31%
Hallsberg	27%	34%	30%
Karlskoga	15%	42%	28%
Nora	29%	24%	26%
Laxå	14%	30%	22%
Örebro län	26%	40%	32%

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Mellanmänsklig tillit - år 2 gymnasiet

Mål 2030

Andel elever i år 2 på gymnasiet som litar på andra människor ska öka jämfört med 2017. Skillnader mellan kvinnor och män ska minska.

Kommentar

Vid senaste undersökningen 2023 hade andelen ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet som litar på andra människor fortsatt minska jämfört med både 2020 och 2017, både bland tjejer och bland killar.

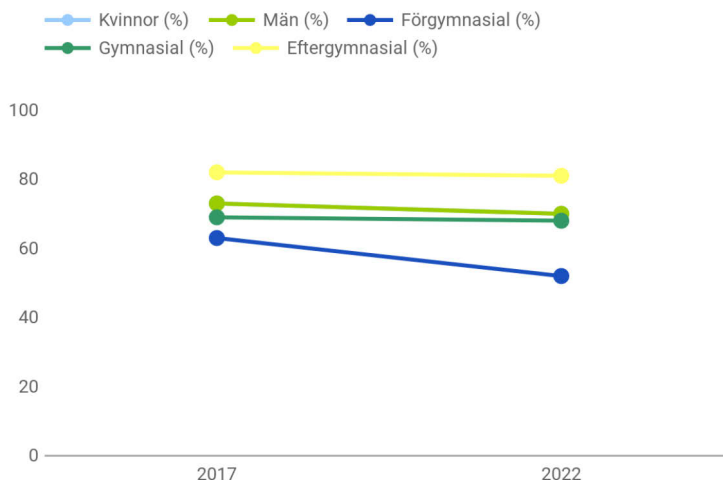
Kommun	Killar 2023	Tjejer 2023	Totalt 2023
Lekeberg			59%
Kumla	41%	42%	41%
Hallsberg	44%	32%	38%
Laxå			38%
Örebro	40%	32%	36%
Hällefors			31%
Lindesberg	27%	30%	29%
Nora	25%	31%	29%
Karlskoga	36%	19%	28%
Askersund	26%	28%	27%
Degerfors	26%	20%	22%
Örebro län	31%	37%	34%

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Mellanmännisklig tillit - vuxna

Mål 2030

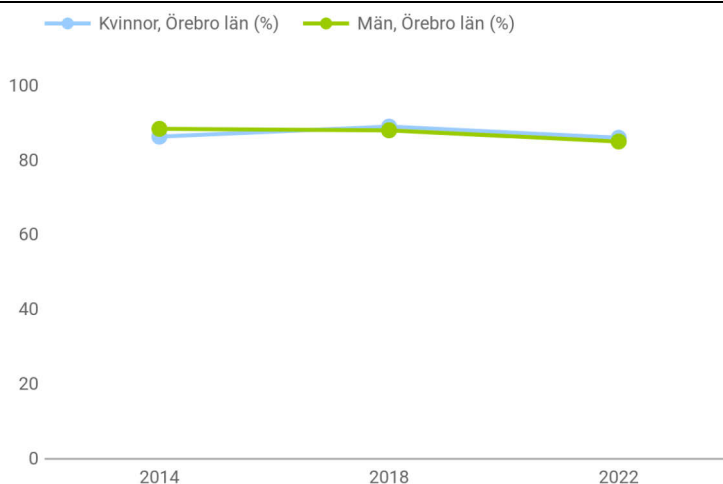
Andel vuxna som litar på andra människor ska öka jämfört med 2017. Skillnader mellan kvinnor och män ska minska. Skillnaden mellan kvinnor och män samt grupper med olika utbildningsnivå ska minska.

Kommentar

Vid senaste undersökningen 2022 hade andelen som litar på andra totalt sett minskat något jämfört med 2017. Skillnaderna mellan grupper med olika utbildningsnivå har ökat, framför allt genom att andelen sjunkit bland personer med högst förgymnasial utbildning. Utfallet för både kvinnor och män är lika därför syns inte linjen för kvinnor.

Valdeltagande - riksdagsval

Mål 2030

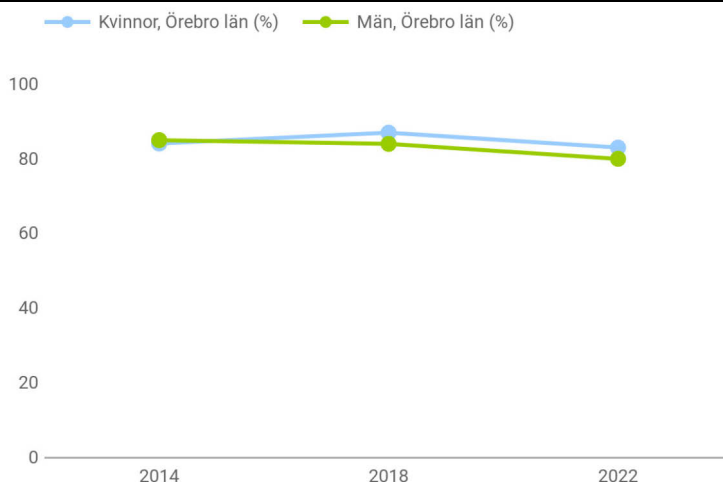
Andel som röstar i riksdagsvalet ska öka jämfört med valet 2014. Skillnaden mellan kvinnor och män och olika åldersgrupper ska minska.

Kommentar

Valdeltagandet i riksdagsvalet 2022 har sjunkit jämfört med både 2018 och 2014. Utvecklingen har varit snarlik även i hela riket. Skillnaden mellan kvinnor och män är fortsatt liten. Skillnader mellan olika åldersgrupper har däremot ökat genom att deltagande minskat mer bland yngre (18–29 och 30–49 år) jämfört med äldre (50–64 och 65+ år). Både 2018 och 2022 var deltagandet lägst bland yngre 18–29 år.

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Valdeltagande - kommunalval

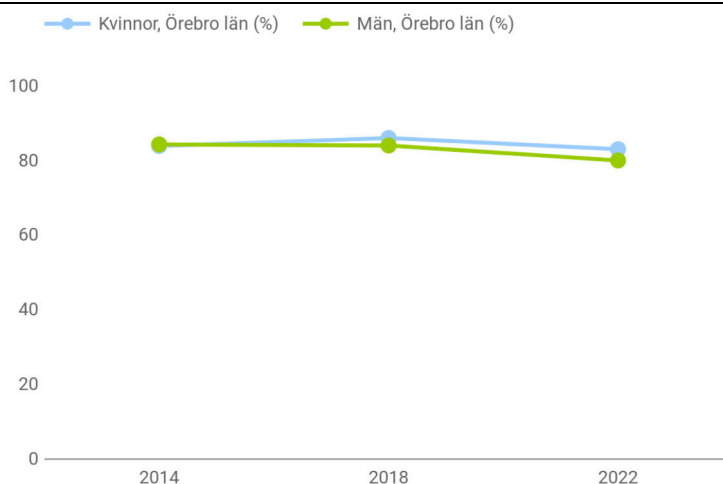
Mål 2030

Andel som röstar i kommunalval ska öka jämfört med valet 2014. Skillnaden mellan kvinnor och män och olika åldersgrupper ska minska.

Kommentar

Valdeltagandet i kommunalvalet 2022 har sjunkit jämfört med både 2018 och 2014. Utvecklingen har varit liknande i hela riket. Skillnaden mellan kvinnor och män var 2022 liknande som 2018 med något högre (omkring 3 procentenheter) deltagande bland kvinnor jämfört med män. Skillnader mellan olika åldersgrupper har däremot ökat genom att deltagande minskat mer bland yngre (18–29 och 30–49 år) jämfört med äldre (50–64 och 65+ år). Både 2018 och 2022 var deltagandet lägst bland yngre 18–29 år.

Valdeltagande - regionval

Mål 2030

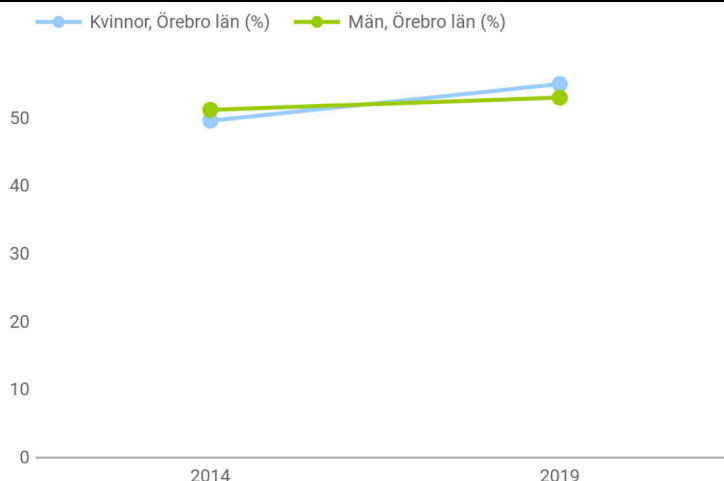
Andel som röstar i regionvalet ska öka jämfört med valet 2014. Skillnaden mellan kvinnor och män och olika åldersgrupper ska minska.

Kommentar

Valdeltagandet i regionvalet 2022 har sjunkit jämfört med både 2018 och 2014. Utvecklingen har varit liknande i hela riket. Skillnaden mellan kvinnor och män var 2022 liknande som 2018 med något högre (omkring 3 procentenheter) deltagande bland kvinnor jämfört med män. Skillnader mellan olika åldersgrupper har däremot ökat genom att deltagande minskat mer bland yngre (18–29 och 30–49 år) jämfört med äldre (50–64 och 65+ år). Både 2018 och 2022 var deltagandet lägst bland yngre 18–29 år.

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Valdeltagande - Europaparlamentsval

Mål 2030

Andel som röstar i Europaparlamentsvalet ska öka jämfört med valet 2014. Skillnaden mellan kvinnor och män och olika åldersgrupper ska minska.

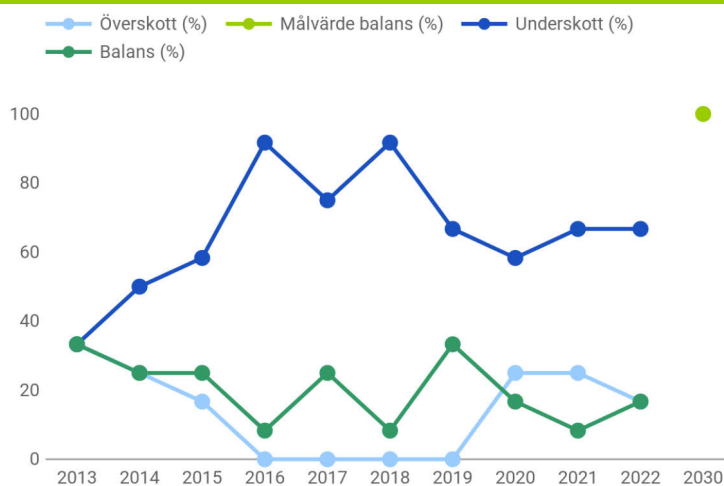
Kommentar

Valdeltagandet i Europaparlamentsvalet 2019 har ökat till 54 procent jämfört med 50 procent år 2014 men i jämförelse med övriga tre val är alltså valdeltagande generellt betydligt lägre i Europaparlamentsvalet. Utvecklingen har varit liknande i hela riket. Skillnaden mellan kvinnor och män var fortsatt liten 2019 med 55 respektive 53 procents valdeltagande bland kvinnor respektive män i Örebro län. Skillnaden mellan olika åldersgrupper har dock ökat genom att deltagande minskat i gruppen med lägst deltagande (18-29 år) och ökat i övriga åldersgrupper.

Attraktiv boende- och närmiljö

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Bostadsmarknad i balans

Mål 2030

Samtliga kommuner ska ha en bostadsmarknad i balans.

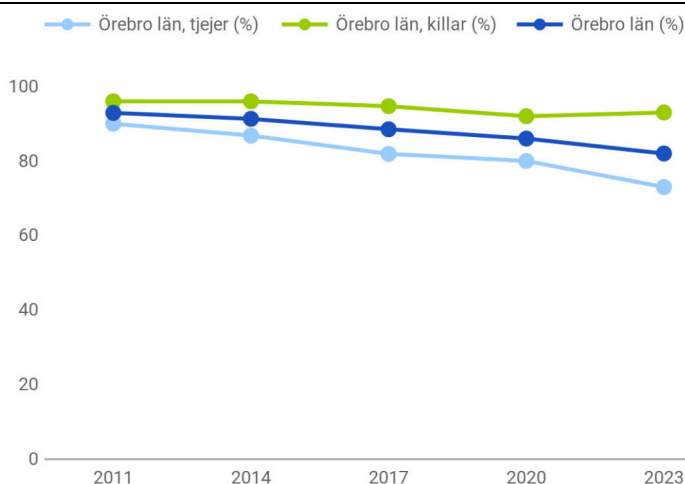
Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Kommentar

2022 rapporterade två kommuner en bostadsmarknad i balans i kommunen som helhet vilket är en förbättring jämfört med 2021. Förändringen beror på att Hällefors rapporterade balans jämfört med överskott året innan.

Kommun	2022
Degerfors	Balans
Hällefors	Balans
Laxå	Överskott
Ljusnarsberg	Överskott
Askersund	Underskott
Hallsberg	Underskott
Karlskoga	Underskott
Kumla	Underskott
Lekeberg	Underskott
Lindesberg	Underskott
Nora	Underskott
Örebro	Underskott

Trygghet i närmiljön - unga

Mål 2030

Andel barn i årskurs nio som alltid eller oftast känner sig trygga i bostadsområdet på kvällen ska öka. Skillnaden mellan flickor och pojkar ska minska.

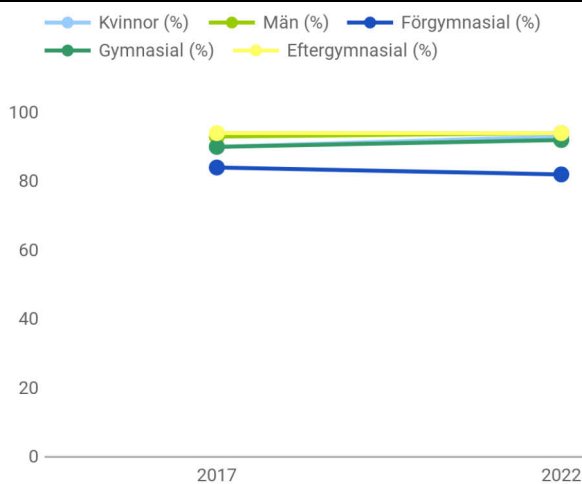
Kommentar

Svarsalternativen i enkäten ändrades något 2023 så resultaten är inte helt jämförbara med tidigare år men troligtvis har andelen barn i årskurs 9 som känner sig trygga i bostadsområdet på kvällen minskat 2023 jämfört med 2020 och tidigare år. Skillnaden mellan tjejer och killar, där killar känner sig tryggare än tjejer, har troligtvis ökat.

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Kommun	Tjejer 2023	Killar 2023	Totalt 2023
Askersund	73%	94%	84%
Degerfors	77%	97%	84%
Hallsberg	76%	97%	86%
Hällefors			77%
Karlskoga	73%	92%	82%
Kumla	77%	92%	84%
Laxå	57%	95%	72%
Lekeberg	75%	100%	83%
Lindesberg	78%	96%	86%
Ljusnarsberg			71%
Nora	80%	92%	85%
Örebro	72%	91%	81%
Örebro län	73%	93%	82%

Trygghet i närmiljön - vuxna

Mål 2030

Andel vuxna som känner sig trygga i bostadsområdet ska öka. Skillnaden mellan kvinnor och män samt grupper med olika utbildningsnivå ska minska.

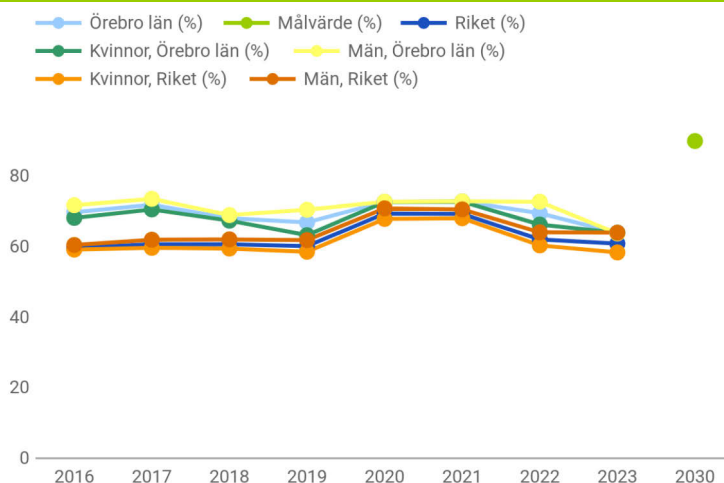
Kommentar

Andelarna är i stort oförändrade mellan 2017 och 2022. Troligen har andelen bland kvinnor ökat något även om det finns osäkerhet utifrån att undersökningen är en urvalsundersökning.

God och jämlik hälso- och sjukvård

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Förtroende för hälso- och sjukvården

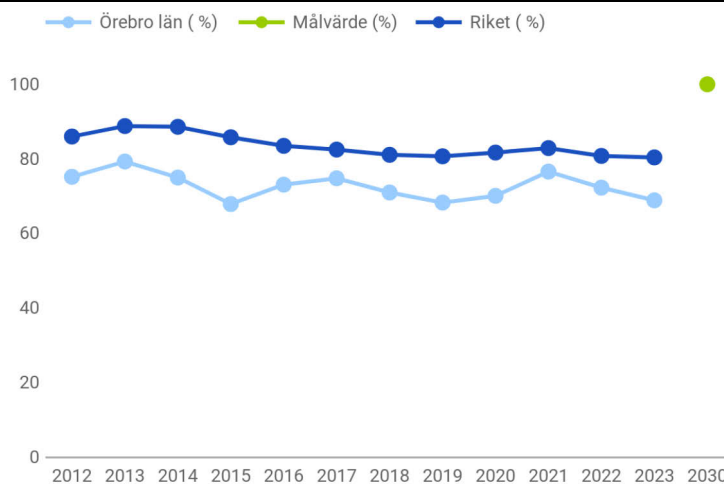
Mål 2030

Andel i befolkningen som har stort eller mycket stort förtroende för hälso- och sjukvården ska öka till minst 90 procent.

Kommentar

Under pandemiåren 2020 och 2021 ökade förtroendet generellt för hälso- och sjukvården i de flesta regioner inklusive Örebro län. 2022 sjönk andelarna generellt sett tillbaka. År 2023 fortsatte andelen i Örebro län att sjunka till 63,9 procent som hade stort eller mycket stort förtroende för hälso- och sjukvården vilket är lägsta andelen sedan mätningen började 2016. Örebro län ligger dock högre än riket och det var små skillnader mellan kvinnor och män i Örebro län.

Tillgänglighet till hälso- och sjukvård

Mål 2030

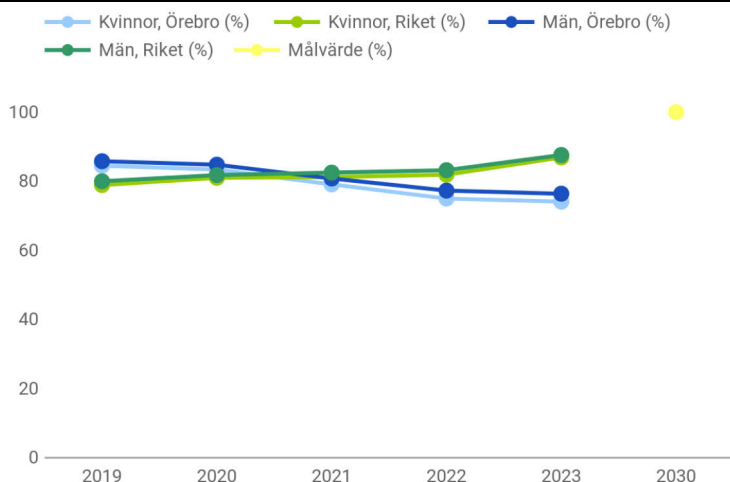
Andel operationer/åtgärder inom specialiserad vård som görs inom 90 dagar ska öka till 100 procent.

Kommentar

Andel operationer/åtgärder som genomförts inom 90 dagar minskade till 68,9 procent under år 2023 vilket är lägsta andelen sedan 2019 då andelen var 68,3 procent. Jämfört med startvärdet (73,1 procent) år 2016 går utvecklingen åt fel håll. Statistik uppdelat på kvinnor och män saknas.

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Tillgänglighet - Primärvård

Mål 2030

Andelen ska öka till 100 % 2030

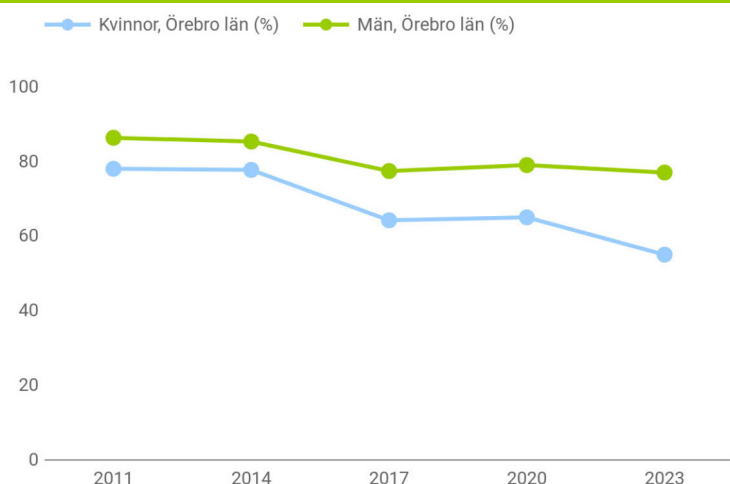
Kommentar

Andel patienter i primärvården som fått bedömning inom 3 dagar har fortsatt sjunka 2023 jämfört med tidigare år och är på lägsta nivån (75,1 procent) sedan mätningen började år 2019 då andelen var 85,0 procent. Andelen bland män är fortsatt högre jämfört med andelen bland kvinnor.

God och jämlik folkhälsa

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Självskattat hälsotillstånd - unga

Mål 2030

Andel unga i årskurs två på gymnasiet som anser sig ha gott allmänt hälsotillstånd ska öka jämfört med 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män ska minska.

Kommentar

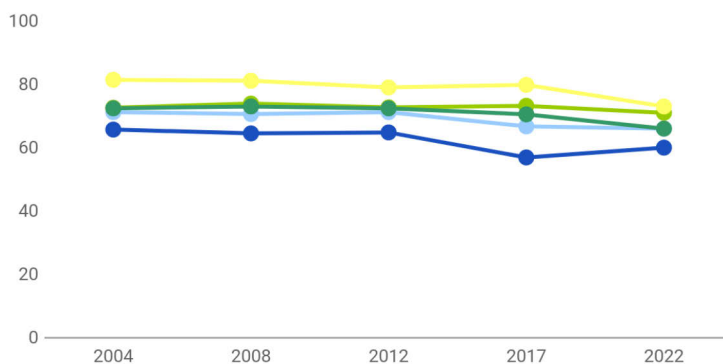
Andelen som uppger sig ha bra eller mycket bra allmänt hälsotillstånd har sjunkit 2023 jämfört med både 2017 och 2020 genom att andelen har sjunkit bland kvinnor.

**Indikatorer: Hög
och jämlik
livskvalitet**

Kommun	Kvinnor 2023	Män 2023	Totalt 2023
Lekeberg			75
Lindesberg	65	77	71
Askersund	63	78	69
Ljusnarsberg			67
Örebro	59	79	67
Hällefors			64
Degerfors	55	74	62
Hallsberg	54	71	62
Karlskoga	40	80	61
Laxå			59
Kumla	49	74	58
Nora	42	68	52
Örebro län	55	77	65

**Självskattat
hälsotillstånd
- vuxna**

● Kvinnor, Örebro län (%)   ● Män, Örebro län (%)
● Förgymnasial utbildning (%)   ● Gymnasial utbildning (%)
● Eftergymnasial utbildning (%)   ● Örebro län (%)

Mål 2030

Andel vuxna som anser sig ha gott allmänt hälsotillstånd ska öka jämfört med 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män samt med olika utbildningsnivå ska minska.

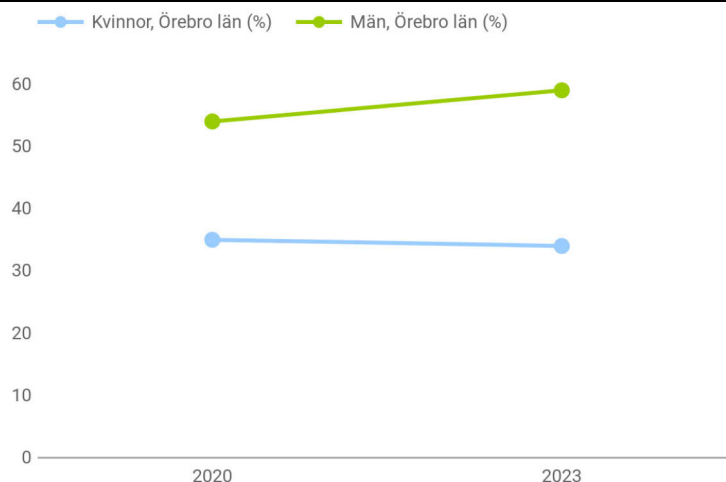
Kommentar

Andel vuxna som anser sig ha gott allmänt hälsotillstånd har sjunkit något 2022 jämfört med 2017, bland både kvinnor och män, även om det finns viss osäkerhet i resultaten då de bygger på en urvalsundersökning.

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Levnadsvanor
- fysisk aktivitet
- unga

Mål 2030

Andel unga i årskurs två på gymnasiet som rör sig mer än 60 minuter per dag i snitt ska öka. Skillnaden mellan kvinnor och män ska minska.

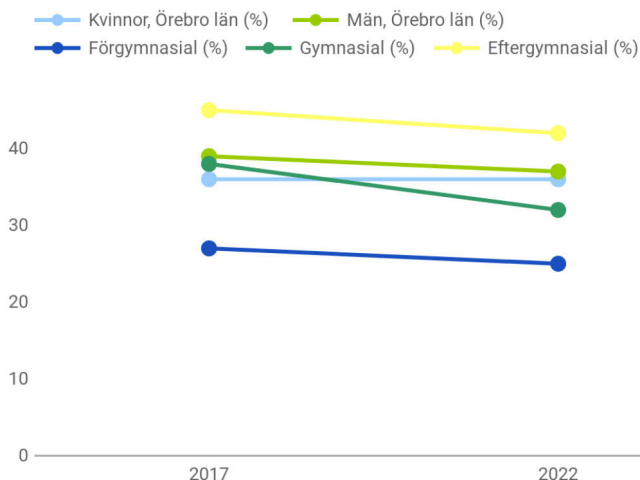
Kommentar

Andel unga i årskurs två på gymnasiet som rör sig minst 60 minuter per dag i genomsnitt har totalt sett ökat från 44 procent år 2020 till 46 procent år 2023. Andelen bland kvinnor har dock inte ökat vilket gör att skillnaderna mellan kvinnor och män ökat.

Kommun	Tjejer 2023	Killar 2023	Totalt 2023
Karlskoga	37%	66%	53%
Lindesberg	39%	61%	49%
Degerfors	38%	58%	46%
Örebro	35%	59%	45%
Hallsberg	41%	49%	44%
Kumla	36%	53%	43%
Askersund	35%	52%	42%
Lekeberg			41%
Laxå			39%
Nora	22%	55%	34%
Hällefors			32%
Örebro län	34%	59%	46%

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Levnadsvanor - fysisk aktivitet - vuxna

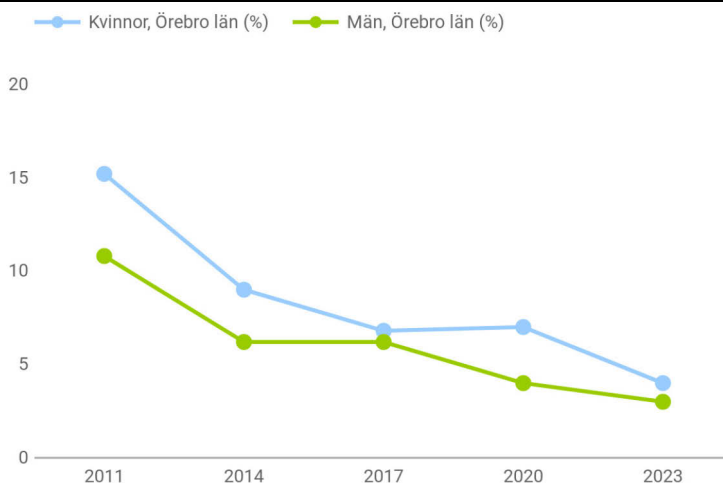
Mål 2030

Andel vuxna med god fysisk aktivitet ska förbättras jämfört med 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män samt mellan grupper med olika utbildningsnivå ska minska.

Kommentar

Vid senaste mätningen 2022 hade andelen minskat mer eller mindre inom de flesta grupper jämfört med 2017.

Levnadsvanor - dagligrökare - unga

Mål 2030

Andel unga i årskurs två på gymnasiet som röker dagligen ska minska jämfört med 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män ska minska.

Kommentar

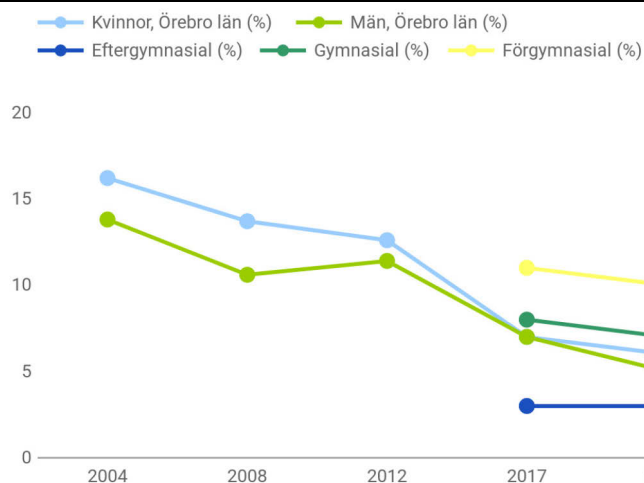
Andelen i årskurs 2 på gymnasiet som röker dagligen har 2023 minskat bland både kvinnor och män och skillnaden mellan könen har också minskat. Mellan 2020 och 2023 har dock andelen kvinnor i årskurs 2 på gymnasiet som snusar dagligen ökat från 3 till 13 procent.

Kommun	Tjejer 2023	Killar 2023	Totalt 2023
Lekeberg			16%
Degerfors	13%	6%	9%

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Hällefors			8%
Karlskoga	11%	1%	6%
Laxå			4%
Lindesberg	6%	2%	4%
Hallsberg	2%	6%	4%
Kumla	3%	4%	3%
Örebro	3%	2%	3%
Nora	3%	0%	2%
Askersund	2%	0%	1%
Örebro län	4%	3%	4%

Levnadsvanor - dagligrökare - vuxna

Mål 2030

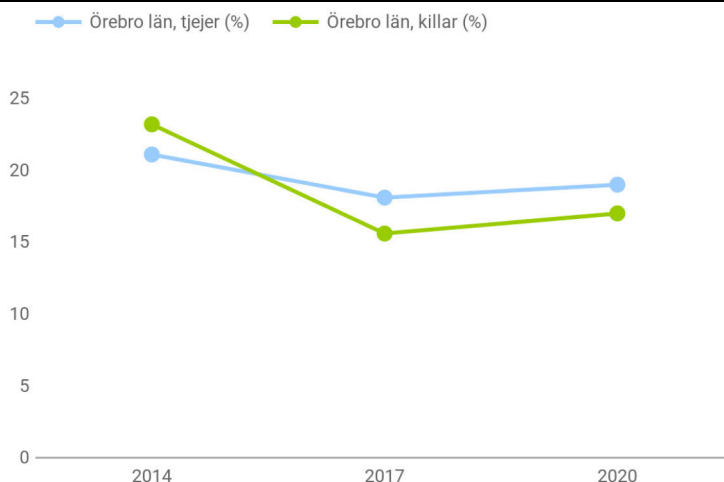
Andel vuxna som röker dagligen ska minska jämfört med 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män samt mellan grupper med olika utbildningsnivå ska minska.

Kommentar

Andelen dagligrökare har minskat något jämfört med 2017 även om förändringarna inte är statistiskt säkerställda.

Indikatorer: Hög och jämlik livskvalitet

Levnadsvanor - riskkonsumtion av alkohol - unga

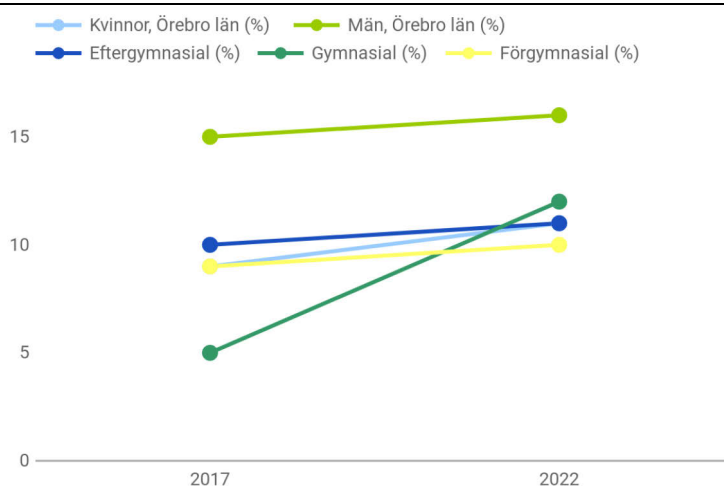
Mål 2030

Andel unga i årskurs två på gymnasiet med riskkonsumtion av alkohol ska minska jämfört med 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män ska minska.

Kommentar

Enkätfrågorna för att avgöra riskkonsumtion av alkohol ställdes inte i 2023 års version av undersökningen Liv och hälsa ung.

Levnadsvanor - riskkonsumtion av alkohol - vuxna

Mål 2030

Andel vuxna med riskkonsumtion av alkohol ska minska jämfört med 2017. Skillnaden mellan kvinnor och män samt mellan grupper med olika utbildningsnivå ska minska.

Kommentar

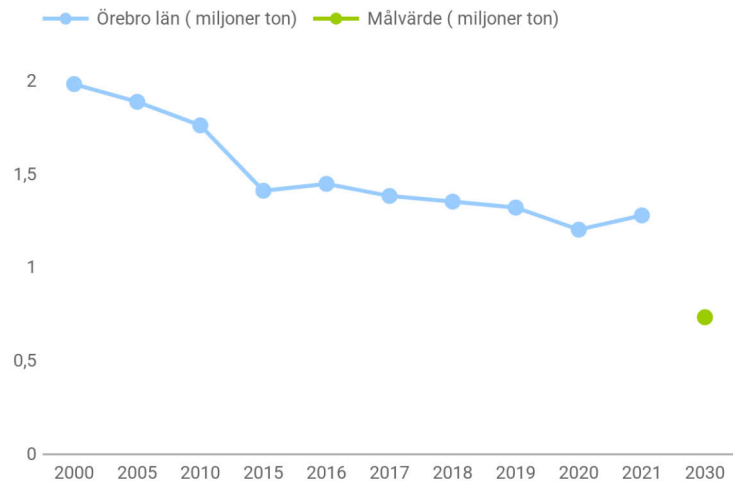
Vid senaste mätningen 2022 hade andelen ökat i alla grupper jämfört med 2017, även om inte alla ökningarna är statistiskt säkerställda.

7.1.3 God resurseffektivitet

Minskad klimatpåverkan

Indikatorer: God resurseffektivitet

Utsläpp av växthusgaser ska minska.

Mål 2030

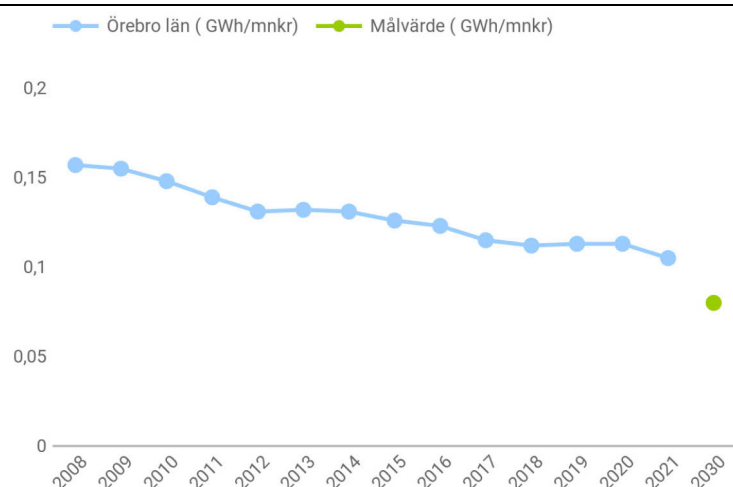
Ton koldioxidekvivalenter per år ska minska med 60 procent till år 2030 jämfört med år 2005.

Kommentar

Senaste mätningen avser 2021 och visar en ökning jämfört med 2020. Sett över en längre tidsperiod är dock trenden nedåtgående även om förändringstakten är för långsam för att målvärdet ska kunna nås till 2030. Ökningen 2020 till 2021 beror till största delen på att utsläppen från el- och fjärrvärmeproduktion ökade med 51 tusen ton från 2020 till 2021. Utsläpp från transporter (exklusive arbetsmaskiner), som utgör den största delen av utsläppen i Örebro län, var praktiskt taget oförändrade mellan 2020 och 2021.

Notera att indikatorn mäter utsläpp som sker i territoriet Örebro län. Det innebär att utsläpp från till exempel konsumtion och resor utanför länet inte finns med även om det är invånarna i Örebro län som konsumerat och rest. Statistik över konsumtionsbaserade utsläpp finns endast på riksnivå.

Energianvändning i Örebro län ska bli effektivare.

Mål 2030

Total slutanvändning av energi per bruttoregionalproduktenheter (GWh/miljoner kronor) ska vara minst 50 procent effektivare jämfört med år 2005.

Indikatorer: God resurseffektivitet

Kommentar

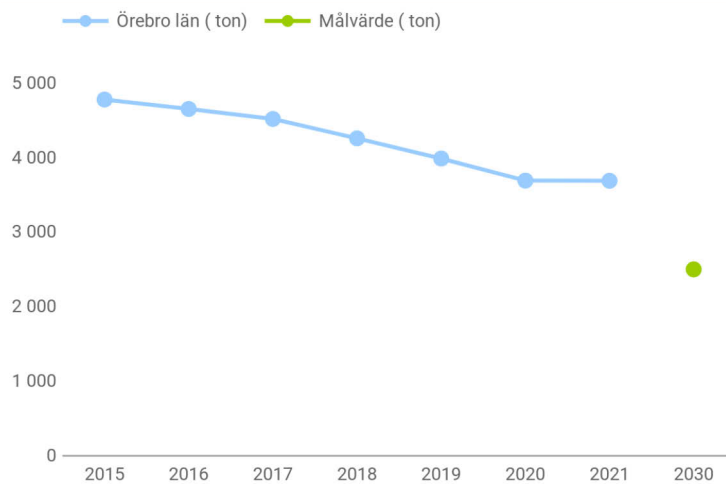
Senaste tillgängliga statistik är från år 2021 och visar att effektiviteten ökat relativt mycket jämfört med åren innan. Fortsätter utvecklingen på det sättet finns goda möjligheter att nå målet till 2030. Även den långsiktiga trenden från 2005 och framåt visar på möjlighet att nå målet till 2030.

Giftfri miljö

Indikatorer: God resurseffektivitet

Luftföroreningshalter

Mål 2030

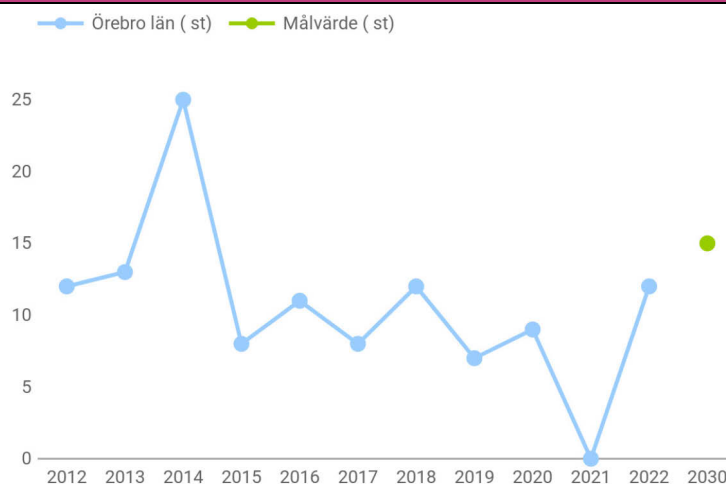
Utsläpp till luft av kväveoxider (Nox) ska minska till 2500 ton till 2030.

Kommentar

Senaste statistiken avser år 2021 och visar på att utsläppen var på ungefär samma nivå som år 2020. Det beror i första hand på att utsläppen från el och fjärrvärme ökat samtidigt som minskningen hos inrikes transporter var lägre än den brukar vara. Den enskilt största delen (35 procent år 2021) av utsläppen kommer från inrikes transporter (exkl. arbetsmaskiner) men det är också den sektor som stått för den största minskningen över tid i ton räknat. Skulle utvecklingen fortsätta på samma sätt som tidigare år finns möjlighet att nå målet till 2030 men det innebär i så fall att utsläppen från inrikes transporter skulle behöva vara nära noll år 2030 om utsläppen från de övriga sektorerna skulle vara oförändrade.

Indikatorer: God resurseffektivitet

Föreordnade områden

Mål 2030

Antal åtgärdade områden ska öka till 15 områden per år.

Kommentar

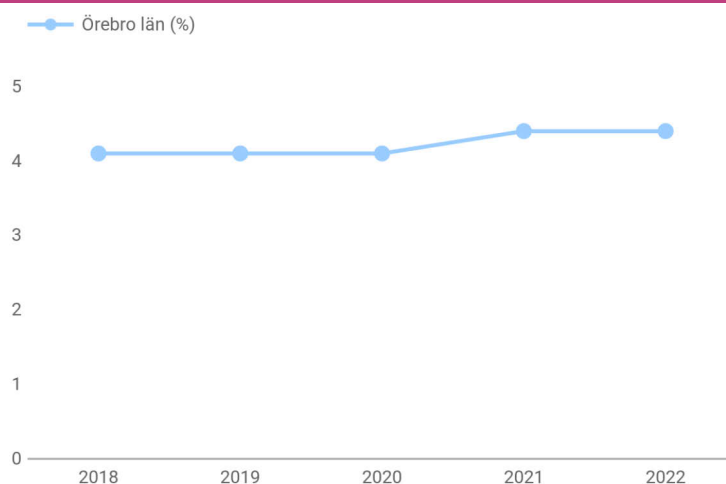
Antalet åtgärdade områden ökade till 12 under 2022 jämfört med 0 året innan. Antalet pågående åtgärder ökade från 10 områden under 2021 till 15 områden under 2022.

Uttagsdatum för statistiken är februari respektive år vilket innebär att antalet ett visst år avser skillnaden mellan februari det aktuella året och året efter.

Ökad biologisk mångfald

Indikatorer: God resurseffektivitet

Användning av skogsmark

Mål 2030

Andel hektar formellt skyddad produktiv skogsmark ska öka i linje med nationella mål.

Kommentar

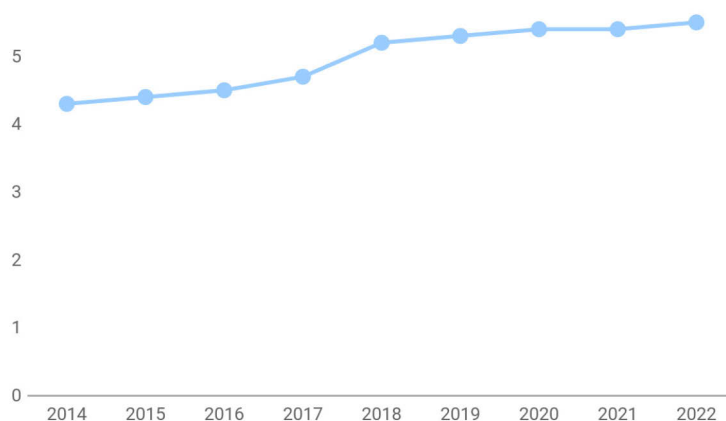
Andelen formellt skyddad produktiv skogsmark var oförändrad 4,4 procent vid senaste mätningen 2022. Räknat i hektar var det dock en ökning från 26 000 hektar år 2021 till 26 600 hektar år 2022.

Indikatorer: God resurseffektivitet

Skyddad natur

— Örebro län (%)

Mål 2030

Areal skyddad natur totalt, dividerat med areal totalt i det geografiska området ska öka. Med skyddad natur avses landareal inom nationalpark, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområde.

Kommentar

Andelen areal skyddad natur totalt ökade något från 5,4 procent år 2021 till 5,5 procent år 2022. Ökningen kan i första hand härledas till naturreservat som ökade från 291 till 297 eller en ökning med 762 hektar räknat som total areal.

Kommun	Andel av total areal 2022
Lindesberg	10,2%
Ljusnarsberg	10,2%
Hällefors	6,6%
Laxå	5,4%
Karlskoga	4,6%
Lekeberg	4,6%
Askersund	3,9%
Örebro	3,9%
Degerfors	3,6%
Nora	2,8%
Hallsberg	1,7%
Kumla	1,0%
Örebro län	5,5%

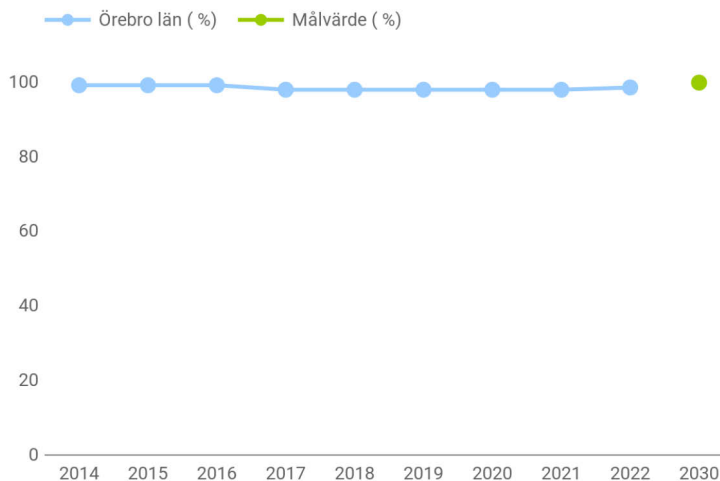

God vattenförsörjning

Indikatorer: God resurseffektivitet

Grundvattenförekomster

Mål 2030

Andel grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status ska öka till 99,8 procent till år 2030.

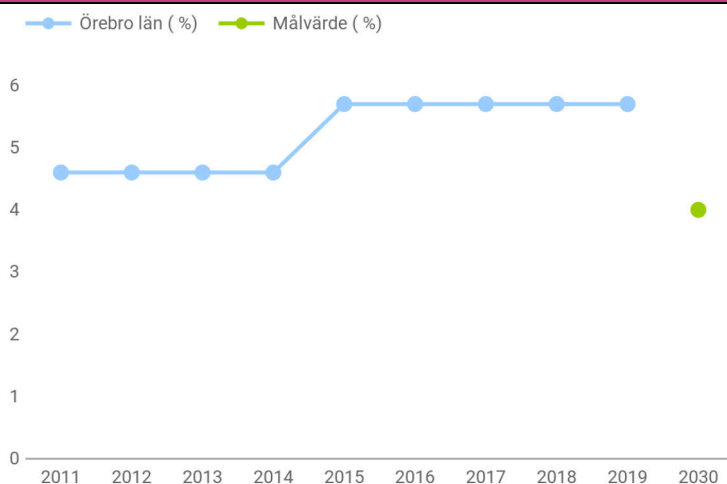
Kommentar

Andelen med god status har ökat till 98,5 procent år 2022 jämfört med 97,9 procent åren 2017-2021. Klassningen görs successivt i cykler om flera år och innan en cykel är avslutad är resultaten därför preliminära. Cykel 1 avser 2004-2009, cykel 2 2010-2016 och cykel 3 2017-2021. Källa: Kolada.

Kommun	Andel (%) 2022
Degerfors	100
Hällefors	100
Karlskoga	100
Laxå	100
Lekeberg	100
Ljusnarsberg	100
Nora	100
Örebro	98,4
Lindesberg	97,1
Hallsberg	95,8
Askersund	95,7
Kumla	92,3
Örebro län	98,5

Indikatorer: God resurseffektivitet

Vattenkvalitet

Mål 2030

För dricksvatten i enskild vattenförsörjning ska andel med otjänlig status gällande kemistatus minska till 4 procent år 2030.

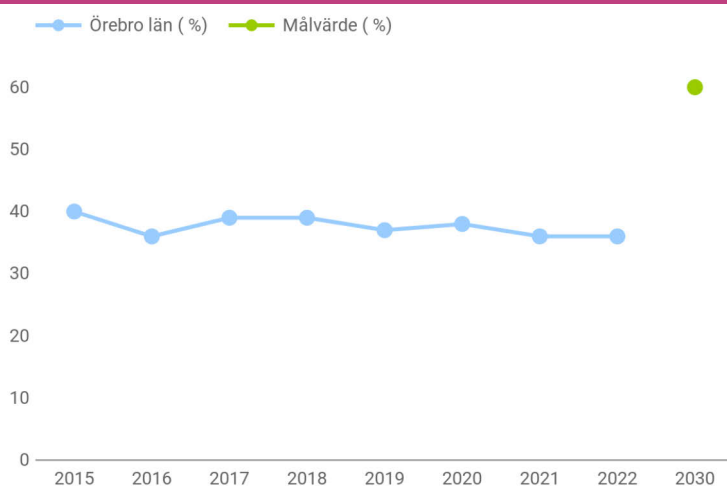
Kommentar

Det är svårt att utläsa några trender i dataunderlaget eftersom mätningarna görs under ett antal år. Under perioden 2011-2015 var andelen 4,6 procent och under perioden 2015-2019 var andelen 5,7 procent med otjänlig kemisk status.

Mer bioekonomi och cirkulära flöden

Indikatorer: God resurseffektivitet

Avfall som materialåtervinns

Mål 2030

Andel hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling ska öka till minst 60 procent år 2030.

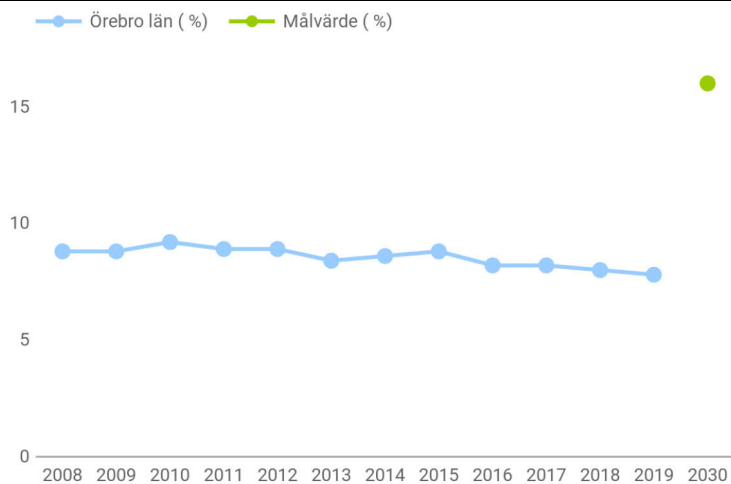
Kommentar

Andelen var oförändrad 2021 till 2022. Andelen varierar mycket mellan kommunerna i länet men ingen av kommunerna har nått målet om 60 procent.

Indikatorer: God resurseffektivitet

Kommun	Andel (%) 2022
Örebro	55
Hällefors	40
Karlskoga	39
Askersund	38
Nora	38
Lindesberg	37
Ljusnarsberg	37
Hallsberg	36
Laxå	35
Lekeberg	34
Kumla	28
Degerfors	20
Örebro län	36

Omställning till ett fossilfritt samhälle

Mål 2030

Bioekonomins andel av BRP ska öka till minst 16 procent år 2030.

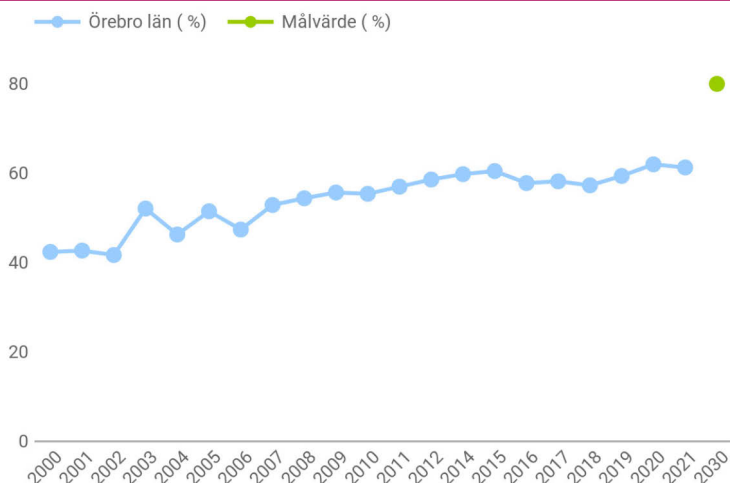
Kommentar

Senaste tillgängliga statistik avser 2019 och visar att bioekonomins andel av BRP har minskat över tid. Bioekonomins förädlingsvärde i kronor räknat har däremot varit mer eller mindre oförändrat sedan 2015 och antalet förvärsarbetande har ökat relativt mycket. Att bioekonomins *andel* minskat beror alltså på att andra delar av BRP har ökat.

Ökad andel förnybar energi

Indikatorer: God
resurseffektivitet

**Förnybar
energi**

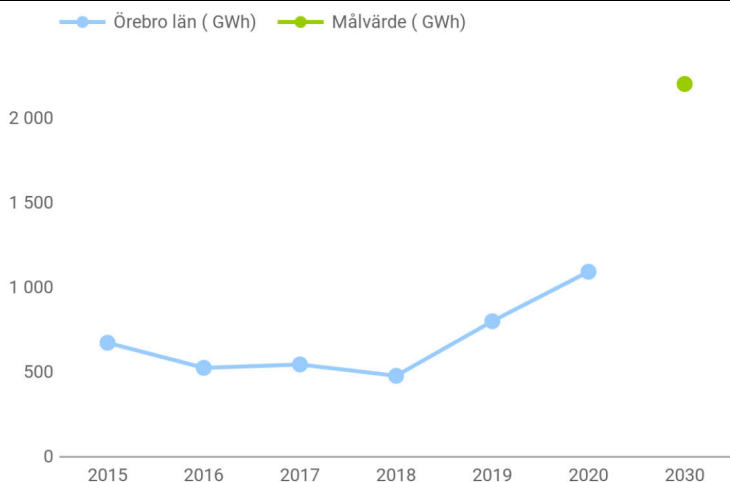
Mål 2030

Energianvändningen i Örebro län ska år 2030 bestå av minst 80 procent förnybar energi.

Kommentar

Mellan 2015 och 2018 sjönk andelen förnybar energi av energianvändningen från 60,5 till 57,3 procent. 2020 hade andelen ökat med nästan 5 procentenheter till 62,0 procent. Det krävs fortsatta ökningarna i den storleksordningen för att målet om 80 procent år 2030 ska nås men år 2021 sjönk återigen andelen förnybar energi något.

**Elproduktion
från sol, vind och
vatten**

Mål 2030

Elproduktion från sol, vind och vatten ska öka till 2 000 GWh år 2030.

Kommentar

Senaste statistiken från 2020 visar på fortsatt stor ökning av elproduktionen från sol, vind och vatten jämfört med 2018. Det är i första hand utbyggnad av vindkraft som bidraget till ökningen. Den installerade effekten vindkraft har ökat från 87 MW år 2018 till 243 MW år 2020.

Det saknas statistik för elproduktion från solcellsanläggningar och i den redovisade statistiken har den därför uppskattats utifrån installerad effekt.

7.2 Bilaga 2: Lista över pågående projekt finansierade med regionala utvecklingsmedel och/eller övrig finansieringskälla

Nedan följer en redovisning över pågående projekt under 2023 uppdelade områdesvis.

7.2.1 Barn och unga

Aktivitet/projekt	Prioriterat område i RUS	Finansieringskälla
Bokstart Örebro län	5.3 Kunskapslyft och utbildning	Statens kulturråd
Skolresultaten i länet har förbättrats - att leda och styra en komplex organisation	5.3 Kunskapslyft och utbildning	1:1, Aktivitetsplanen
Tillsammans för alla barns bästa (TABB)	5.3 Kunskapslyft och utbildning	1:1
Allaktivitetshus i Ljusnarsberg - förstudie	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	Överenskommelsen psykisk hälsa
En förälder blir till	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	Medel från länsstyrelsen
Föräldraskapets ABC	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	Medel från länsstyrelsen
Generation pep Örebro län	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	Överenskommelsen Nära vård
Insatser för unga våldsutövare	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	Kvinnofridsmedel via SKR
Logopedinsatser på familjecentralerna	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	Överenskommelsen Nära vård
Utveckla föräldraskapsstöd på 1177.se	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	Medel från länsstyrelsen
Youth awareness of mental health (YAM)	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	Överenskommelsen psykisk hälsa

7.2.2 Grön omställning

Aktivitet/projekt	Prioriterat område i RUS	Finansieringskälla
Affärs- och tillväxtkraft i ÖMS för ökad, långsiktig och hållbar Livsmedelsförsörjning	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, ERUF
Grönt och energieffektivt näringsliv i ÖMS 2023–2026 (GENIÖMS)	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, ERUF
Hållbar omställning i ÖMS 2021–2023	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, ERUF
TransMission, RÖL	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, ERUF
Medfinansiering av projekt KTP Energi Nationellt	5.2 Innovationskraft och specialisering	1:1, ERUF
Byggnadslyftet i Östra Mellansverige	5.7 Klimat, miljö och energi	1:1, ERUF
Cirkulär kraftsamling i Östergötland och Örebro län	5.7 Klimat, miljö och energi	1:1, ERUF
Elkapacitet och effektanvändande i Östra Mellansverige	5.7 Klimat, miljö och energi	1:1, ERUF
Elsmarta Östra Mellansverige	5.7 Klimat, miljö och energi	1:1, ERUF
Fossilfritt 2030 - Drivmedelsomställning med offentlig sektor i östra Mellansverige	5.7 Klimat, miljö och energi	1:1, ERUF
Fossilfritt 2030 - Fordon och drivmedel	5.7 Klimat, miljö och energi	1:1, ERUF

Fossilfritt 2030 - Rena resan	5.7 Klimat, miljö och energi	1:1, ERUF
Resurseffektiva och framtidssäkra byggnader i ÖMS	5.7 Klimat, miljö och energi	1:1, ERUF
BRT 3 - Lansering och kommande etapper	5.9 Transporter och infrastruktur	1:1, Örebro kommun
Elväg Örebro - Hallsberg	5.9 Transporter och infrastruktur	1:1
Fossilfritt 2030 - Transporter i Uppsala län	5.9 Transporter och infrastruktur	1:1, ERUF, Biodriv Öst
Grönt Näringsliv - Industri och drivmedel i synergi	5.9 Transporter och infrastruktur	1:1, ERUF
HCT Duo Demo Hallsberg - Örebro	5.9 Transporter och infrastruktur	Energimyndigheten

7.2.3 Inkludering

Aktivitet/projekt	Prioriterat område i RUS	Finansieringskälla
Microfuture	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, Interreg Europé
#framtid	5.4 Kompetensförsörjning och matchning	1:1, ESF+
Grönt försteg till framsteg.	5.4 Kompetensförsörjning och matchning	1:1, ESF+
IPS-Integrering i vårdteam	5.4 Kompetensförsörjning och matchning	1:1, ESF+
Marykedjan	5.4 Kompetensförsörjning och matchning	1:1, ESF+
Yrkehögskolesamverkan i Örebro län 2023 - 2025	5.4 Kompetensförsörjning och matchning	1:1, Örebro kommun
Yrkestraineer för ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv i Örebro län	5.4 Kompetensförsörjning och matchning	1:1, ERUF
Nulägesanalys för tätorten Frövi i Lindesbergs kommun	5.5 Social sammanhållning och demokrati	1:1
Regional testbädd	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	1:1, Örebro kommun
Utveckling av metoden IPS (Individual support employment)	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	1:1, Överenskommelsen psykisk hälsa

7.2.4 Kompetensförsörjning

Aktivitet/projekt	Prioriterat område i RUS	Finansieringskälla
Läsfrämjandelyftet	5.3 Kunskapslyft och utbildning	1:1, Statens kulturråd
Förstudie industriell kompetensutveckling	5.4 Kompetensförsörjning och matchning	1:1, ESF+
Kvalitet i yrkesutbildning – så jobbar vi idag så jobbar vi imorgon	5.4 Kompetensförsörjning och matchning	1:1, Erasmus+
Regionala strukturer för validering i Östra Mellansverige	5.4 Kompetensförsörjning och matchning	1:1, Tillväxtverket
Trygga kompetensen	5.4 Kompetensförsörjning och matchning	1:1, Överenskommelsen Nära vård

7.2.5 Övrigt¹³

Aktivitet/projekt	Prioriterat område i RUS	Finansieringskälla
Bergslagen Mining Node	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, Vinnova
East Central Sweden (ECS) The Innovative Smart Region, RÖL	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, ERUF
Exportlyftet RES Västmanland och Örebro län	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, ERUF
Hållbar framgång och tillväxt för besöksnäringen i Örebro län och Västmanlands län	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, ERUF
Kunskapsuppbyggnad inom hållbar logistik vid Örebro universitet	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, Örebro universitet
Ramprojekt LEADER Mellansjöländet	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, Jordbruksverket
RATSAM	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, Coompanion Örebro län
Scaleup	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, ERUF, Inkubera i Örebro AB
Smart Move	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, Örebro kommun
Smart tillväxt 2021–2023	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, ERUF
Starkare industri i Örebro län	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, ERUF
Ängelinvesterbolag (ÄIB)	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, Inkubera i Örebro AB
ÖMSINT	5.1 Näringsliv och entreprenörskap	1:1, Inkubera i Örebro AB
Kulturella kraffält på landsbygden	5.10 Upplevelser och evenemang	1:1, Kulturrådet och Region Västmanland
AI.ALL*	5.2 Innovationskraft och specialisering	1:1, ERUF, Örebro universitet
FastLane4industry - FL4i	5.2 Innovationskraft och specialisering	1:1, ERUF
Framgångslyftet	5.2 Innovationskraft och specialisering	1:1, ERUF, Almi
Karlskoga CEO	5.2 Innovationskraft och specialisering	1:1
Robotkraft 5.0	5.2 Innovationskraft och specialisering	1:1, ERUF
Samverkansplattform Mat och hälsa	5.2 Innovationskraft och specialisering	1:1, ERUF, Örebro universitet
Strategisk hantering av digitala tillgångar	5.2 Innovationskraft och specialisering	1:1, ERUF
Utveckling av Project Support Office med inriktning AI	5.2 Innovationskraft och specialisering	1:1, ERUF
Utveckling och breddning av förinkubation fas två	5.2 Innovationskraft och specialisering	1:1, Inkubera i Örebro AB
Visual LIFT	5.2 Innovationskraft och specialisering	1:1, ERUF
Visual LIFT 2.0	5.2 Innovationskraft och specialisering	1:1, ERUF
Avvikelser i samverkan	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	1:1, ERUF
Brukarinflytande samordnare	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	1:1, Överenskommelsen psykisk hälsa

¹³ Projekt under rubriken Övrigt kan också bidra till de särskilda utmaningsområdena till en viss del.

Dietist direkt	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	1:1, Överenskommelsen Nära vård
Hälsöfrämjande lokalt arbete	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	1:1, Överenskommelsen Nära vård
Insatser för personer med beteendeförändringar pga demens	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	1:1, Överenskommelsen psykisk hälsa
Läkemedelshantering - förstudie digitala lösningar	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	1:1, Överenskommelsen Nära vård
Maria Ungdom i hela länet	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	1:1, Överenskommelsen psykisk hälsa
Ny överenskommelse om hälso och sjukvård i hemmet	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	1:1, Överenskommelsen Nära vård
Personer med komplex problematik	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	1:1, Överenskommelsen psykisk hälsa
Samsjuklighet beroende och psykisk ohälsa	5.6 Hälsöfrämjande arbete och hälso- och sjukvård	1:1, Överenskommelsen psykisk hälsa
Botniska korridoren 2023–2026	5.9 Transporter och infrastruktur	1:1

Postadress Region Örebro län, Regionkansliet, Box 1613, 701 16 Örebro, E-post: regionen@regionorebrolan.se
Besöksadress Eklundavägen 2, Örebro, Tel: 019-602 10 00, Organisationsnummer: 232100-0164,

www.regionorebrolan.se